

2018

Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів

**Державна служба
фінансового
моніторингу
України**

ЗМІСТ

Перелік скорочень	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ I. ОГЛЯД ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО РЕЄСТРАЦІЇ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ТА ІНШИХ ПРАВОВИХ УТВОРЕНЬ	6
РОЗДІЛ II. ЗАГАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ	8
2.1. Кількість юридичних осіб за організаційними формами.....	8
2.2. Інформація щодо ризикових юрисдикцій реєстрації (місцезнаходження) бенефіціарних власників.....	10
2.3. Статистика кримінальних правопорушень.....	12
РОЗДІЛ III. ОГЛЯД МІЖНАРОДНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ .	15
3.1. Рекомендації FATF. Результати оцінки Комітетом MONEYVAL національної системи ПБК/ФТ.....	15
3.2. Інші ключові міжнародні документи.....	17
3.3. Використання професійних посередників, як ключовий елемент приховування бенефіціарної власності.....	21
РОЗДІЛ IV. ВЕРИФІКАЦІЯ ДАНИХ ЩОДО БЕНЕФІЦІАРНИХ ВЛАСНИКІВ.....	22
4.1. Загальні засади	22
4.2. Заходи які здійснюються СПФМ для верифікації КБВ та джерел походження коштів	25
4.3. Індикатори приховування бенефіціарної власності	26
РОЗДІЛ V. НАЙКРАЩІ ПРАКТИКИ ВСТАНОВЛЕННЯ БЕНЕФІЦІАРНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	29
РОЗДІЛ VI. ТИПОВІ СХЕМИ ТА МЕХАНІЗМИ ПРИХОВУВАННЯ БЕНЕФІЦІАРНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	34
6.1. Використання підставних осіб для реєстрації/перереєстрації, набуття корпоративних прав підприємств в схемах мінімізації податкових зобов'язань та конвертації безготівкових коштів у готівку	35
6.2. Використання підставних осіб для легалізації доходів	40
6.3. Приховування бенефіціарної власності з використанням пов'язаних осіб	41
6.4. Використання мереж з відмивання коштів у схемах розкрадання коштів державних підприємств	42

6.5. Фальсифікована діяльність юридичних осіб з номінальними керівниками – підставними особами.....	44
6.6. Підроблення реєстраційних документів з метою незаконної зміни бенефіціарного власника (рейдерство)	49
6.7. Підробка документів для заволодіння бенефіціарною власністю	52
6.8. Внесення неправдивих відомостей до ЄДР щодо бенефіціарної власності.....	54
6.9. Незаконне набуття бенефіціарної власності через придбання корпоративних прав	56
6.10. Використання підприємств з непрозорою структурою власності для незаконного заволодіння об'єктами нерухомості державної форми власності.....	59
6.11. Приховування бенефіціарної власності через зміну реальних бенефіціарних власників	60
6.12. Формування статутних капіталів банківських установ та придбання корпоративних прав як інструмент набуття незаконної бенефіціарної власності.....	62
6.13. Фальсифікована бенефіціарна власність	64
6.14. Використання трастових та інших правових утворень.....	65
6.15. Механізми, які використовуються для приховування бенефіціарної власності.....	68
ВИСНОВОК.....	69

Перелік скорочень

Держфінмоніторинг	Державна служба фінансового моніторингу України
FATF	Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей
ВК	відмивання коштів
ЄДР	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань
Закон про запобігання та протидію	Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»
КК України	Кримінальний кодекс України
Комітет MONEYVAL	Комітет експертів Ради Європи з питань оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму
ПВК/ФТ	протидія відмиванню коштів/фінансуванню тероризму
ПО	правоохоронні органи
ППО	повідомлення про підозрілі операції
Реєстр НПО і організацій	Реєстр неприбуткових організацій та установ
СПФМ	суб'єкт первинного фінансового моніторингу
ФОП	фізична особа–підприємець
ФТ	фінансування тероризму
КБВ	кінцеві бенефіціарні власники (контролери)
ПВК/ФТ/ЗМ	протидія відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення
ВНУП	визначені нефінансові установи та професії
Закон з питань реєстрації осіб	Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»

ВСТУП

Особлива увага в рамках протидії відмиванню кримінальних доходів приділяється питанню детального вивчення учасниками національної системи фінансового моніторингу реальної бенефіціарної власності.

Значна кількість українських компаній мають розгалужену структуру власності із застосуванням юрисдикцій інших країн. Як правило, компанії нерезиденти – засновники українських компаній мають номінальних власників і директорів. В даній ситуації дуже складно визначити та виявити КБВ.

В даному контексті, викриття суб'єктів з непрозорою структурою власності є одним із головних інструментів боротьби зі злочинністю та корупцією.

Слід зазначити, що Україна технічно встановила стандарти щодо даних про бенефіціарну власність, зокрема, шляхом відкриття даних щодо КБВ в ЄДР.

Проведеною у 2016 році **Національною оцінкою ризиків** ідентифіковано ризики щодо ВК/ФТ в Україні.

Одним із ідентифікованих ризиків ВК/ФТ в Україні є ризик «Неефективні заходи із встановлення кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) і контролю над ними», який отримав оцінку на рівні «значний». Даний ризик обіймає 12 місце серед 37 встановлених ризиків.

Відповідно до результатів дослідження, наслідком неефективних заходів щодо встановлення КБВ може бути розвиток корупції, тероризму, ВК та ухилення від сплати податків.

Цей ризик стимулює підтримання фінансових потоків міжнародної злочинності та тероризму, прихованих за «корпоративною завісою».

Разом з тим надзвичайно актуальним залишається питання верифікації даних щодо КБВ, а також встановлення ефективного механізму застосування санкційних заходів за надання недостовірної інформації до ЄДР.

У 2017 році Кабінет Міністрів України визначив заходи з реалізації Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період

до 2020 року¹, зокрема в частині підвищення ефективності щодо встановлення КБВ і контролю над ними.

Серед таких заходів Урядом було передбачено:

- запровадження інструментів перевірки достовірності наданої юридичними особами інформації про КБВ;
- підготовка пропозицій щодо посилення відповідальності за ненадання, несвоєчасне надання, та надання недостовірної інформації про КБВ під час реєстраційних процедур.

Питання створення суб'єктів з прозорою структурою власності, зменшення рівня корупції, розкриття суспільству реальних власників тих чи інших компаній, запобігання та протидія легалізації незаконних доходів чиновниками всіх рівнів продовжують бути пріоритетними в Україні.

Приховування бенефіціарної власності – одна з ключових вразливостей діяльності з ПВК/ФТ в Україні. Це суттєвий виклик для всіх хто бореться з подібними проявами злочинів.

Метою даного дослідження є аналіз та узагальнення ризиків, виявлених типових схем та механізмів відмивання кримінальних доходів з використанням суб'єктів з непрозорою структурою власності.

У типологічному дослідженні використано міжнародний досвід, практику Держфінмоніторингу та інших учасників національної системи фінансового моніторингу.

¹ Постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2017 №601-р «Про реалізацію Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року».

Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/601-2017-%D1%80>

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

РОЗДІЛ І. ОГЛЯД ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО РЕЄСТРАЦІЇ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ТА ІНШИХ ПРАВОВИХ УТВОРЕНЬ

Відносини, що виникають у сфері державної реєстрації юридичних осіб, їхньої символіки (у випадках, передбачених законом), громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців регулюються Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань».

Також державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців регулюють наступні нормативно-правові акти:

- постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1133 «Про надання послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань у скорочені строки»;
- наказ Міністерства юстиції України від 09.02.2016 № 359/5 «Про затвердження Порядку державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи»;
- наказ Міністерства юстиції України від 23.03.2016 № 784/5 «Про затвердження Порядку функціонування порталу електронних сервісів юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи»;
- наказ Міністерства юстиції України від 18.11.2016 № 3268/5 «Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань».

Суб'єктами, які надають послуги з державної реєстрації, відповідно до Закону з питань реєстрації осіб, є наступні:

- Міністерство юстиції України – у разі державної реєстрації політичних партій, всеукраїнських професійних спілок, їх об'єднань, всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, відокремлених підрозділів іноземних неурядових організацій, представництв, філій іноземних благодійних організацій, постійно діючих третейських судів, засновниками яких є всеукраїнські громадські організації, всеукраїнських творчих спілок, символіки громадських формувань;
- територіальні органи Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі – у разі державної реєстрації первинних, місцевих, обласних, регіональних та республіканських професійних спілок, їх організацій та об'єднань, структурних утворень політичних партій, регіональних (місцевих) творчих спілок, територіальних осередків всеукраїнських творчих спілок, місцевих, обласних,

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

республіканських Автономної Республіки Крим, Київської та Севастопольської міських організацій роботодавців та їх об'єднань, постійно діючих третейських судів, громадських об'єднань, їх відокремлених підрозділів, громадських об'єднань, що не мають статусу юридичної особи, підтвердження всеукраїнського статусу громадського об'єднання;

- виконавчі органи сільських, селищних та міських рад, Київська та Севастопольська міські, районні, районні у містах Києві та Севастополі державні адміністрації, нотаріуси, акредитовані суб'єкти – у разі державної реєстрації інших юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

Законом з питань реєстрації осіб передбачено обов'язковість внесення до ЄДР інформації про кінцевого бенефіціарного власника (контролера) юридичної особи.

Згідно зі ст. 34¹ Закону з питань реєстрації осіб контроль у сфері державної реєстрації здійснюється Міністерством юстиції України, у тому числі шляхом моніторингу реєстраційних дій в ЄДР з метою виявлення порушень порядку державної реєстрації державними реєстраторами, уповноваженими особами суб'єктів державної реєстрації.

За результатами моніторингу реєстраційних дій в ЄДР у разі виявлення порушень порядку державної реєстрації державними реєстраторами, уповноваженими особами суб'єктів державної реєстрації Міністерство юстиції України проводить камеральні перевірки суб'єктів державної реєстрації.

У разі, якщо в результаті проведеної камеральної перевірки суб'єктів державної реєстрації виявлено факти прийняття рішень державним реєстратором з порушенням законодавства, що має наслідком порушення прав та законних інтересів фізичних та/або юридичних осіб, Міністерство юстиції України негайно повідомляє про це відповідні правоохоронні органи для вжиття необхідних заходів, а також заінтересованих осіб.

До повноважень Міністерства юстиції України у сфері державної реєстрації також належить питання щодо забезпечення надання доступу до ЄДР державним реєстраторам, уповноваженим особам суб'єктів державної реєстрації прав, іншим суб'єктам та прийняття рішень про тимчасове блокування або анулювання такого доступу.

В рамках взятих на себе зобов'язань Україна забезпечила оприлюднення даних про КБВ у ЄДР.

Крім того, Україна запровадила адміністративну та кримінальну відповідальність за невідкриття бенефіціарів.

РОЗДІЛ II. ЗАГАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ

2.1. Кількість юридичних осіб за організаційними формами

Відповідно до інформації Міністерства юстиції України, станом на 16.08.2018, із зареєстрованих у ЄДР **1 338 823** юридичних осіб відомості про КБВ надали **310 339** осіб, що складає **23,2%** від загальної кількості зареєстрованих осіб.

У таблиці наведено розподіл юридичних осіб, які надали відомості про КБВ, за організаційно-правовою формою за даними ЄДР.

Таблиця 2.1.1. Розподіл юридичних осіб, які надали відомості про КБВ, за організаційно-правовою формою за даними ЄДР (станом на 16.08.2018)

№ з/п	Організаційно-правова форма	Кількість зареєстрованих юридичних осіб (тис. од.)	% від загальної кількості зареєстрованих юр. осіб	Кількість юридичних осіб, які надали відомості про КБВ (тис. од.)	% від кількості зареєстрованих юр. осіб, які надали відомості про КБВ
	Усього	1 339	100,0%	310	100,0%
1	Товариство з обмеженою відповідальністю	633	47,3%	192	61,7%
2	Приватне підприємство	214	16,0%	41	13,2%
3	Громадська організація	87	6,5%	8	2,6%
4	Комунальна організація (установа, заклад)	64	4,8%	9	2,8%
5	Фермерське господарство	44	3,3%	15	4,8%
6	Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку	30	2,2%	4	1,3%
7	Профспілка	29	2,2%	11	3,4%
8	Релігійна організація	27	2,0%	0,8	0,3%
9	Обслуговуючий кооператив	22	1,6%	2	0,8%
10	Благодійна організація	19	1,4%	3	0,9%
11	Політична партія	16	1,2%	0,04	0,0%
12	Інші типи юридичних осіб	85	6,4%	18	5,9%

За результатами опитування 38 респондентів – українських банків щодо оцінки рівня достовірності відомостей про КБВ, що містяться в ЄДР, отримано результати, які наведено таблиці 2.1.2.

Таблиця 2.1.2. Рівень достовірності інформації зазначеної в ЄДР відносно окремих видів юридичних осіб за організаційно-правовою формою

Вид юридичних осіб за організаційно-правовою формою господарювання	Рівень достовірності інформації, % (кількість банків – респондентів)											
	100%	90%	80%	70%	60%	50%	40%	30%	20%	10%	0%	Не надали оцінку
приватне підприємство	11	11	6	3	1	2	-	-	-	-	-	4
товариство з обмеженою відповідальністю	6	10	8	3	2	6	-	-	2	1	-	0

Водночас на сьогодні клієнтами українських банків все частіше стають нерезиденти, які зареєстровані в організаційно-правових формах, не передбачених законодавством України, наприклад, інвестиційні фонди, трасти, інші форми управління майном.

Такі клієнти-нерезиденти відрізняються своїми організаційними та правовими аспектами, що у свою чергу призводить до ускладнення процедури встановлення їх фактичних КБВ, а також визначення осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном, та осіб, які є представниками таких клієнтів, з метою встановлення ідентифікаційних даних таких осіб відповідно до вимог законодавства України.

Враховуючи вищезазначене, слід наголосити, що будь-який суб'єкт із вищенаведених суб'єктів в розрізі організаційно-правових форм може бути залучений до схем відмивання кримінальних доходів. Проте, обрана КБВ форма побудови бізнесу має додаткову інформацію для подальшого аналізу.

Метою виявлення бенефіціарного власника є встановлення кола осіб, які причетні до незаконної діяльності, їх подальше притягнення до відповідальності та погашення нанесених збитків, застосування трансфертного ціноутворення.

2.2. Інформація щодо ризикових юрисдикцій реєстрації (місцезнаходження) бенефіціарних власників

Найбільш привабливими юрисдикціями для створення компаній з номінальними власниками залишаються офшорні зони.

Однак, на сьогодні до таких юрисдикцій приєдналися країни, в яких максимально спрощений порядок реєстрації компаній і гранично знижені податки на прибуток. Як правило, це карликові, острівні держави, колишні колонії.

Також до таких країн відносяться юрисдикції, де, з одного боку, високий рівень податкового навантаження і жорсткі аудиторські правила, але з іншого – діє система спеціальних податкових пільг, які в першу чергу стосуються діяльності холдингових, фінансових і торгових компаній.

Податки, що стягуються при вивозі і репатріації дивідендів, банківських відсотків, платежів роялті та інших видів доходу, значно знижені.

Зазначені країни відрізняються ліберальним режимом проведення платежів і можливістю створювати оперативні холдинги, фінансові компанії та пільгові торгові фірми. Вони не стільки ведуть свою підприємницьку діяльність, скільки відповідають за транзит товарів, капіталів і доходів від них.

Ці фірми обслуговують діяльність інших іноземних компаній материнської фірми. Приклади країн з помірною податковою системою – Нідерланди, Швейцарія, Ірландія, Люксембург.

Ще однією із привабливих країн для ведення номінального бізнесу можна назвати Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ).

Не зважаючи на той факт, що реєстрація компанії в ОАЕ може бути виключно за участю місцевого спонсора з часткою володіння не менше 51%, існують фірми, які надають послуги номінального спонсора.

Також, для юридичних осіб з непрозорою структурою власності найбільш характерним місцем реєстрації бенефіціарів, зокрема, є:

- Кіпр – 40%;
- Британські Віргінські острови – 20%;
- Латвія – 5%;
- Естонія – 5%.

Серед інших країн та територій необхідно відмітити Острів Гернсі, Острів Джерсі, Острів Мен, Острів Олдерні, Бахрейн, Беліз, Андорра, Гібралтар, Монако, Ангілья, Антигуа і Барбуда, Аруба, Багамські Острови, Барбадос, Бермудські Острови, Британські Віргінські Острови, Віргінські Острови (США), Гренада, Кайманові Острови, Монтсеррат, Нідерландські

Антильські Острови, Пуерто-Ріко, Сент-Вінсент і Гренадіни, Сент-Кітс і Невіс, Сент-Люсія, Співдружність Домініки, Теркс і Кайкос, Ліберія, Сейшельські Острови, Вануату, Маршальські Острови, Науру, Ніуе, Острови Кука, Самоа, Мальдівська Республіка.

За даними ЗМІ (публікації від 29.08.2018), загалом українські чиновники та члени їх сімей виявилися власниками **18 547** компаній, **270** із яких зареєстровані в офшорних юрисдикціях.

При цьому, ТОП-10 осіб виявились власниками **4%** компаній (719 компаній), **54%** (147 компаній) із яких зареєстровані в офшорних юрисдикціях².

Також, вразливими є юрисдикції, що мають особливості національних економік: готівково-орієнтовані, податкові гавані (низькі ставки оподаткування).

² Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/news/2018/08/29/7190540/>

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

2.3. Статистика кримінальних правопорушень

Законодавством передбачено кримінальну відповідальність за фіктивне підприємництво за статтею 205 «Фіктивне підприємництво» КК України.

Зазначена стаття передбачає, що фіктивне підприємництво – це створення або придбання суб'єктів підприємницької діяльності (юридичних осіб) з метою прикриття незаконної діяльності або здійснення видів діяльності, щодо яких є заборона.

Законодавством передбачено кримінальну відповідальність за підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб – підприємців за статтею 205¹ «Підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб – підприємців» КК України.

Зазначена стаття кримінально карним визначає внесення в документи, які відповідно до закону подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи - підприємця, завідомо неправдивих відомостей, а також умисне подання для проведення такої реєстрації документів, які містять завідомо неправдиві відомості.

Так, органами прокуратури протягом 2015 – 6 місяців 2018 років обліковано **3 546** кримінальних правопорушень про злочини, передбачені ст. ст. 205, 205¹ КК України, та направлено до суду **853** справ.

Більш детальний розподіл справ наведено у таблицях.

Таблиця 2.3.1 Відомості щодо облікованих та направлених до суду кримінальних правопорушень про злочини, передбачені ст. 205 КК України, за період 2015 – 6 місяців 2018 рр.

Назва показника	Період, рік				Загалом
	2015	2016	2017	6 місяців 2018	
Обліковано кримінальних правопорушень за ст. 205 КК України	885	681	784	455	2 805
Направлено до суду за ст. 205 КК України	176	233	203	129	741

Таблиця 2.3.2 Відомості щодо облікованих та направлених до суду кримінальних правопорушень про злочини, передбачені ст. 205¹ КК України, за період 2015 – 6 місяців 2018 рр.

Назва показника	Період, рік				Загалом
	2015	2016	2017	6 місяців 2018	
Обліковано кримінальних правопорушень за ст. 205 ¹ КК України	140	228	292	181	841
Направлено до суду за ст. 205 ¹ КК України	-	-	-	112	112

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

Стан розгляду справ судовими органами

Судовими органами³ протягом 2015 - 2017 років за вчинення злочинів передбачених ст.ст. 205, 205¹ КК України винесено вирoki (постанови) щодо **969** фізичних осіб, з яких **643** (66,3%) особи були засуджені.

Детальний розподіл кількості засуджених осіб за статтями КК України наведено у таблицях.

Таблиця 2.3.3 Відомості щодо засуджених осіб за ст. 205 КК України, за період 2015 – 2017 рр.

Період (рік)	Стаття і частини ККУ	Види злочинів	Усього осіб, вирoki (постанови) щодо яких набрали законної сили	Кількість засуджених осіб, у тому числі:				
				усього осіб	громадян України	громадян іншої держави	вчинили злочин у складі	
							групи	організованої групи
2017	205 ч.1	Фіктивне підприємництво	171	99	98	1	19	-
	205 ч.2	Фіктивне підприємництво	45	29	29	-	12	-
2016	205 ч.1	Фіктивне підприємництво	252	145	145	-	14	4
	205 ч.2	Фіктивне підприємництво	45	35	34	1	15	8
2015	205 ч.1	Фіктивне підприємництво	190	111	110	1	19	1
	205 ч.2	Фіктивне підприємництво	40	25	25		8	4

³ Інформація наведена у звітах Державної судової адміністрації України

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

Таблиця 2.3.4. Відомості щодо засуджених осіб за ст. 205¹ КК України, за період 2015 – 2017 рр.

Період (рік)	Стаття і частини ККУ	Види злочинів	Усього осіб, вироків (постанови) щодо яких набрали законної сили	Кількість засуджених осіб, у тому числі:				
				усього осіб	громадян України	громадян іншої держави	вчинили злочин у складі	
							групи	організованої групи
2017	205 ¹ ч.1	Підrobлення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб - підприємців	22	19	19	-	3	-
	205 ¹ ч.2	Підrobлення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб - підприємців	8	8	8	-	-	-
2016	205 ¹ ч.1	Підrobлення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб - підприємців	49	45	45	-	3	-
	205 ¹ ч.2	Підrobлення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб - підприємців	31	30	30	-	10	2
2015	205 ¹ ч.1	Підrobлення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб - підприємців	75	60	60	-	3	-
	205 ¹ ч.2	Підrobлення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб - підприємців	41	37	36	-	17	-

РОЗДІЛ III. ОГЛЯД МІЖНАРОДНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ

3.1. Рекомендації FATF. Результати оцінки Комітетом MONEYVAL національної системи ПБК/ФТ

В частині підвищення прозорості та бенефіціарної власності юридичних осіб та організацій (Сектор Е) діють наступні рекомендації FATF:

24 Рекомендація FATF «Прозорість та бенефіціарна власність юридичних осіб»

Країни повинні вживати заходів для запобігання незаконному використанню юридичних осіб з метою відмивання доходів або фінансування тероризму.

Країни мають забезпечити наявність адекватної, точної та своєчасної інформації про бенефіціарну власність та контроль юридичних осіб, яку або доступ до якої можуть оперативно отримати компетентні органи.

Зокрема, країни, де існують юридичні особи, які мають право випускати акції на пред'явника або свідоцтва на акцію на пред'явника, або де дозволяються номінальні держателі або номінальні директори, повинні вживати ефективних заходів для забезпечення того, щоб вони не використовувались з метою відмивання доходів або фінансування тероризму.

25 Рекомендація FATF «Прозорість та бенефіціарна власність правових утворень»

Країни повинні вживати заходів для запобігання незаконному використанню правових утворень з метою відмивання доходів або фінансування тероризму.

Країни повинні забезпечити наявність адекватної, точної та своєчасної інформації про трасти, зокрема інформації про засновників, членів правління та бенефіціарів, яку компетентні органи можуть своєчасно отримати або до якої вони можуть мати своєчасний доступ.

В рамках реалізації 24 та 25 Рекомендацій FATF країни повинні розглянути питання щодо заходів спрощення доступу до інформації про бенефіціарну власність та контроль для фінансових установ та ВНУП, які взяли на себе зобов'язання згідно з Рекомендаціями 10 «Заходи належної перевірки клієнта» та 22 «ВНУП: Заходи належної перевірки клієнта».

У 2017 році **Комітетом MONEYVAL** за результатом проведеного в Україні 5-ого раунду оцінки національної системи ПВК/ФТ оцінено виконання Україною Рекомендацій FATF та визначено ряд аспектів, які потребують удосконалення.

Комітет **MONEYVAL** відзначив необхідність зусиль суб'єктів державного фінансового моніторингу щодо забезпечення прозорості бенефіціарних власників суб'єктів первинного фінансового моніторингу та щодо усунення злочинців від контролю над такими суб'єктами.

Прозорість та бенефіціарна власність юридичних осіб та правових утворень	Рейтинг, який досягнуто Україною
24 Рекомендація FATF «Прозорість та бенефіціарна власність юридичних осіб»	Переважно відповідає
25 Рекомендація FATF «Прозорість та бенефіціарна власність правових утворень»	Частково відповідає

Рейтинг, який досягнуто Україною відповідно до Рекомендацій щодо бенефіціарної власності, визначено як такий, що потребує удосконалення.

Комітетом **MONEYVAL** зазначено, що наведена інформація про КБВ у ЄДР не перевіряється на предмет достовірності та актуальності.

3.2. Інші ключові міжнародні документи

Директива Європейського парламенту та ради (ЄС) 2015/849 від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для відмивання грошей та фінансування тероризму, що вносить зміни до Регламенту (ЄС) № 648/2012 Європейського Парламенту та Ради і припиняє дію Директиви 2005/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради і Директиви Комісії 2006/70/ЄС

Четверта Директива була представлена після терористичних нападів та скандалу під назвою «Панамські документи» та є частиною Плану Європейської Комісії, спрямованого на посилення боротьби з фінансуванням тероризму та забезпечення більшої прозорості фінансових операцій.

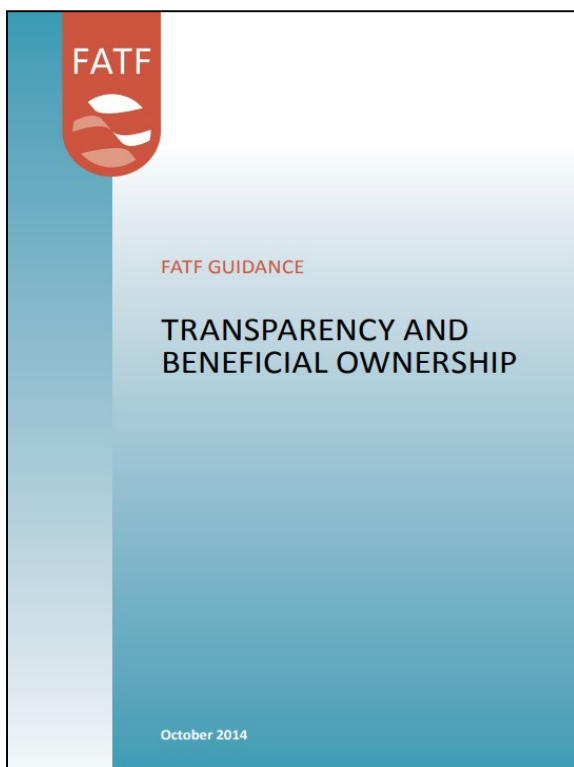

Директива Європейського парламенту та ради (ЄС) 2018/843 від 30 травня 2018 року про внесення змін в Директиву (ЄС) 2015/849 про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання грошей або фінансування тероризму, а також про внесення змін до Директив 2009/138/ЄС і 2013/36/ЄС.

Директива спрямована на запобігання використанню фінансової системи Союзу для відмивання грошей та фінансування тероризму.

П'ята Директива ЄС передбачає, що до кінця 2020 року країни-члени ЄС мають імплементувати у національне законодавство її положення зокрема щодо: встановлення вільного доступу до інформації про бенефіціарних власників компаній; вимог щодо прозорості трастів; налагодження зв'язків між реєстрами бенефіціарних власників на рівні країн-членів ЄС.

За останні роки міжнародними організаціями проведено ряд досліджень з питань бенефіціарної власності:

Прозорість та бенефіціарна власність (FATF, жовтень 2014)⁴

Цей документ FATF розкриває інформацію щодо використання корпоративних суб'єктів, зокрема, компаній, трастів та інших видів юридичних осіб та правових утворень з метою відмивання коштів, фінансування тероризму та для інших незаконних цілей.

Звіт FATF відповідно до заяви міністрів фінансів країн Великої двадцятки та керівників центральних банків (FATF, жовтень 2014)⁵

У Звіті викладена робота, яку FATF продовжує щодо боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, зокрема, у сфері покращення прозорості та доступності інформації щодо бенефіціарної власності.

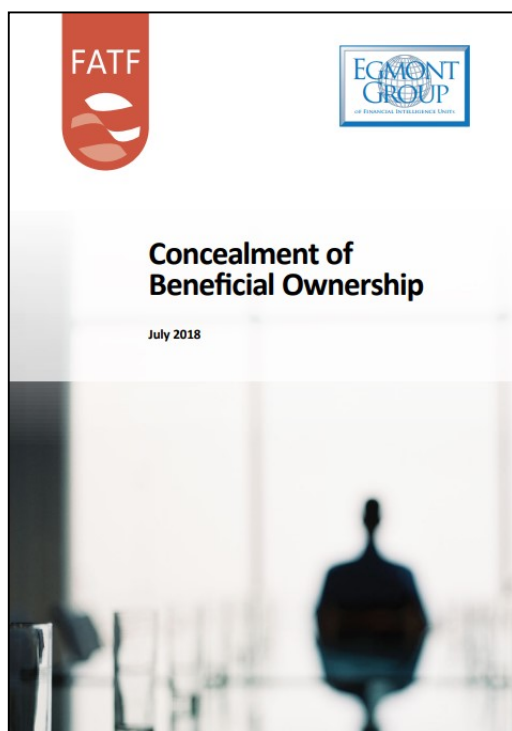

⁴ Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Guidance-transparency-beneficial-ownership.pdf>

⁵ Режим доступу: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/FATF-Report-G20-FM-CBG-July-2018.pdf>

G20 Лідери або невдахи (Transparency International, квітень 2018)⁶

Дослідження змін у законодавстві країн Великої двадцятки щодо розкриття реальних бенефіціарних власників у порівнянні з 2015 роком, коли аналогічне дослідження виявило прогалини у законодавстві 15 з 20 країн.

Приховування бенефіціарної власності (FATF спільно з Egmont Group, липень 2018)⁷

Спільний звіт FATF та Egmont Group оцінює вразливості, пов'язані з приховуванням бенефіціарної власності, для підтримки подальшого аналізу ризиків, що проводиться урядами, фінансовими установами та іншими професійними постачальниками послуг.

У Звіті використано понад 100 справ, наданих 34 різними юрисдикціями Глобальної мережі FATF, досвід правоохоронних органів та інших експертів, інформація надана приватним сектором, а також дослідження з відкритих джерел та розвідувальних звітів для визначення методів, які використовують злочинці, щоб приховати

⁶ Режим доступу:

http://files.transparency.org/content/download/2231/13941/file/2018_G20%20Leaders%20or%20Laggards_EN.pdf

⁷ Режим доступу: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/FATF-Egmont-Concealment-beneficial-ownership.pdf>

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

бенефіціарну власність. Проаналізовано вразливості, пов'язані з бенефіціарною власністю, з особливим акцентом на залученні професійних посередників.

У звіті підкреслюється важливість ефективного впровадження Рекомендацій FATF щодо бенефіціарної власності для забезпечення того, щоб компетентні органи мали доступ до адекватної, точної та своєчасної інформації про бенефіціарну власність та контроль над юридичними особами, а також над правовими утвореннями, включаючи експрес-трасти.

В рамках Глобального форуму з повернення активів (грудень 2017), Робочої групи з протидії корупції (20 жовтня 2016) та Третього арабського форуму з питань повернення активів (листопад 2014 р.) розроблено довідкові матеріали⁸, які допомагають встановити КБВ.

Сформовані довідники в розрізі країн призначені для державних органів та інших зацікавлених осіб, які бажають знайти інформацію про суб'єктів, зареєстрованих у відповідній країні.

OpenOwnership веде розробку глобальних стандартів розкриття даних щодо КБВ.

OpenOwnership забезпечує корпоративну прозорість у всьому світі, завдяки чому легко публікувати та отримувати доступ до якісних даних про те, хто володіє компаніями.

OpenOwnership заснована провідними громадськими організаціями з прозорості: Transparency International, Global Witness, ONE, Web Foundation, Open Partnership та B Team разом з OpenCorporates.

⁸ Режим доступу до ресурсу: <https://star.worldbank.org/content/beneficial-ownership-guides>

3.3. Використання професійних посередників, як ключовий елемент приховування бенефіціарної власності

Стандарти FATF визначають «постачальників послуг зі створення юридичних осіб» як таких, що включають будь-яких постачальників послуг, що проводять операції для клієнтів за наступними видами діяльності:

- діють як агент зі створення юридичних осіб;
- діють як (або допомагають іншій особі діяти як) директор чи секретар компанії, партнер у товаристві, або займають іншу аналогічну позицію в інших юридичних особах;
- надають зареєстрований офіс, юридичну адресу чи приміщення, абонентську скриньку компанії, товариству чи іншій юридичній особі або утворенню;
- діють як (або допомагають іншій особі діяти як) довірчі особи експрес-трастів чи здійснюють еквівалентні функції для іншої форми правового утворення;
- діють як (або допомагають іншій особі діяти як) номінальний акціонер для іншої особи.

В Україні адвокати, адвокатські бюро та об'єднання, нотаріуси, особи які надають юридичні послуги, аудитори та аудиторські фірми, суб'єкти господарювання, що надають бухгалтерські послуги зобов'язані виконувати обов'язок СПФМ у разі якщо вони залучені до фінансових операцій щодо утворення юридичних осіб, забезпечення їх діяльності чи управління ними, купівлі-продажу юридичних осіб (корпоративних прав), а також залучення коштів для утворення юридичних осіб, забезпечення їх діяльності та управління ними.

Станом на 26.12.2018 на обліку у Держфінмоніторингу перебувають **7 319** спеціально визначених СПФМ (табл. 3.3.1).

Таблиця 3.3.1. Кількість спеціально визначених СПФМ, які взято на облік

№	Назва виду суб'єкта первинного фінансового моніторингу	Кількість СПФМ, які взято на облік
1	Аудитори	12
2	Аудиторські фірми	103
3	Фізичні особи – підприємці, які надають послуги з бухгалтерського обліку	14
4	Адвокати	71
5	Нотаріуси	7 047
6	Суб'єкти господарювання, що надають юридичні послуги	72
Всього		7 319

РОЗДІЛ IV. ВЕРИФІКАЦІЯ ДАНИХ ЩОДО БЕНЕФІЦІАРНИХ ВЛАСНИКІВ

4.1. Загальні засади

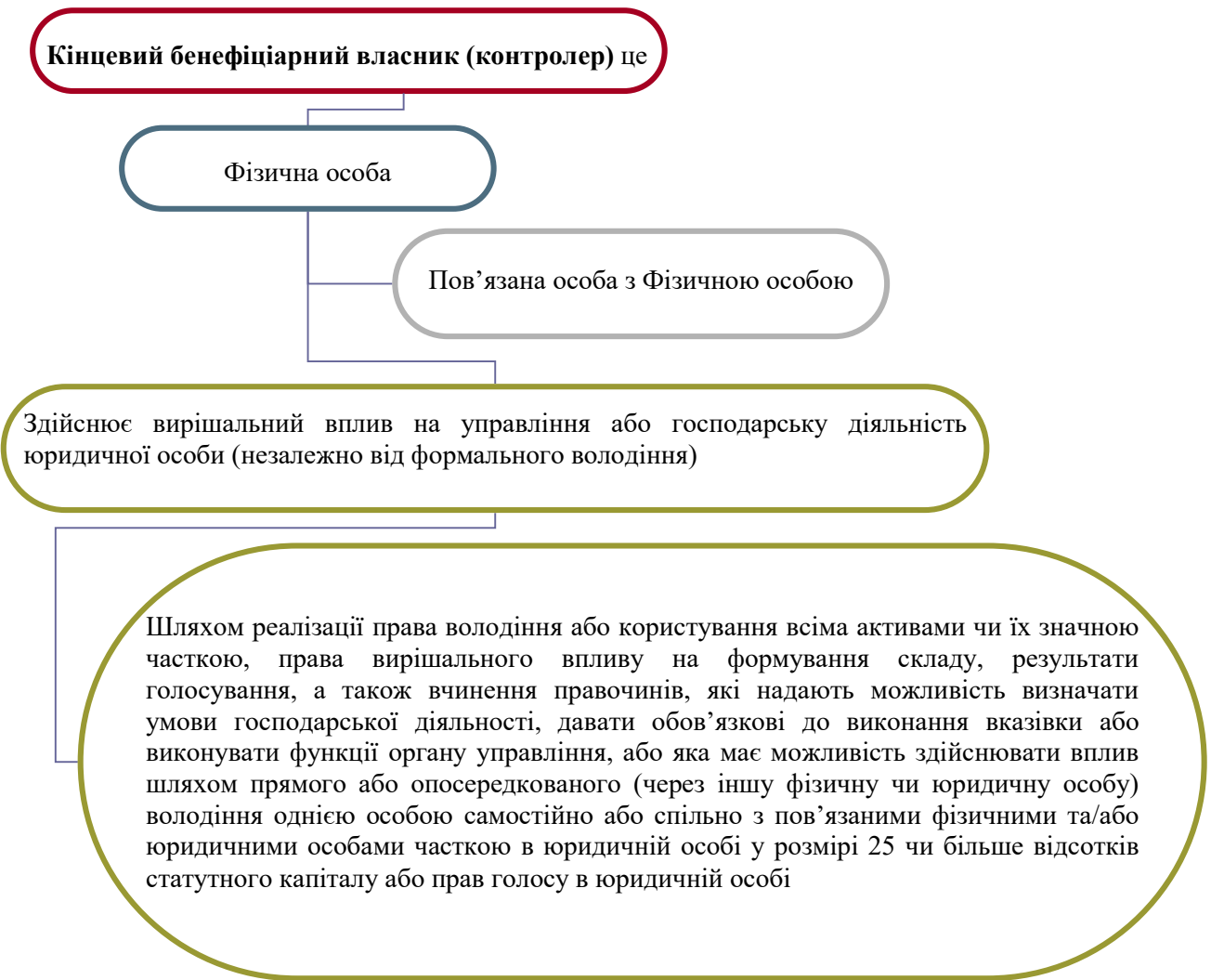
Україна запровадила вимоги FATF щодо бенефіціарних власників, зокрема, ще в жовтні 2014 року Верховна Рада України прийняла Закон про запобігання та протидію (1702-VII), який містить визначення термін «кінцевий бенефіціарний власник (контролер)» та інших термінів пов'язаних з даним визначенням.

Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) – фізична особа, яка незалежно від формального володіння має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або господарську діяльність юридичної особи безпосередньо або через інших осіб, що здійснюється, зокрема, шляхом реалізації права володіння або користування всіма активами чи їх значною часткою, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування, а також вчинення правочинів, які надають можливість визначати умови господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління, або яка має можливість здійснювати вплив шляхом прямого або опосередкованого (через іншу фізичну чи юридичну особу) володіння однією особою самостійно або спільно з пов'язаними фізичними та/або юридичними особами часткою в юридичній особі у розмірі 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі.

При цьому кінцевим бенефіціарним власником (контролером) не може бути особа, яка має формальне право на 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі, але є агентом, номінальним утримувачем (номінальним власником) або є тільки посередником щодо такого права.

Дані, що дають змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника (контролера) – відомості про фізичну особу, які включають прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи (фізичних осіб), країну її (їх) постійного місця проживання та дату народження.

Структура власності – документально підтверджена система взаємовідносин юридичних та фізичних осіб, що дає змогу встановити всіх наявних кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), у тому числі відносини контролю між ними щодо цієї юридичної особи, або відсутність кінцевих бенефіціарних власників (контролерів).

Закон про запобігання та протидію наділяє СПФМ обов'язком щодо встановлення КБВ під час здійснення ідентифікації клієнта.

СПФМ в межах проведення заходів щодо встановлення кінцевого бенефіціарного власника:

зобов'язаний ідентифікувати клієнта, зокрема встановити інформацію про КБВ.

Пункт 3 частини дев'ятої статті 9 «Ідентифікація, верифікація та вивчення клієнтів» Закону

має право витребувати, а клієнт, представник клієнта зобов'язані подати інформацію (офіційні документи), необхідну (необхідні) для ідентифікації, верифікації, вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта, а також для виконання таким СПФМ інших вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ.

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

З метою встановлення кінцевого бенефіціарного власника (контролера) **СПФМ** витребовує у клієнта - юридичної особи інформацію та/або документи, що підтверджують наявність **структури** власності такого клієнта.

Частина сьома статті 9 «Ідентифікація, верифікація та вивчення клієнтів» Закону

зобов'язаний здійснювати заходи виявлення фактів належності клієнта або особи, що діє від його імені, до категорії клієнтів «публічні особи» під час здійснення ідентифікації, верифікації та у процесі їх обслуговування, а також те, чи є вони кінцевими бенефіціарними власниками (контролерами) або керівниками юридичних осіб щодо всіх клієнтів.

Підпункт «а» підпункту 2 частини п'ятої статті 6 «Завдання, обов'язки та права суб'єкта первинного фінансового моніторингу» Закону

зобов'язаний відмовитися від встановлення (підтримання) ділових відносин у разі неможливості встановити кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) клієнта.

Стаття 10 «Відмова суб'єкта первинного фінансового моніторингу від проведення фінансової операції» Закону

СПФМ за результатами вжитих заходів щодо клієнта встановлює КБВ.

З метою визначення кінцевого бенефіціарного власника СПФМ може:

- отримати від клієнта структуру власності;
- провести аналіз та встановлення осіб, які володіють часткою 25% статутного капіталу (прямо або через пов'язаних осіб);
- виявити фізичних осіб, які не володіють часткою 25%, але мають вирішальний вплив на діяльність юридичної особи.

Окремим Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів» (від 14.10.2014 №1701-VII) врегульовані деякі питання щодо визначення КБВ.

У 2017 році інформацію про КБВ було оприлюднено на Єдиному державному порталі відкритих даних⁹.

⁹ Режим доступу: <https://data.gov.ua/dataset/1c7f3815-3259-45e0-bdf1-64dca07ddc10>

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

4.2. Заходи які здійснюються СПФМ для верифікації КБВ та джерел походження коштів

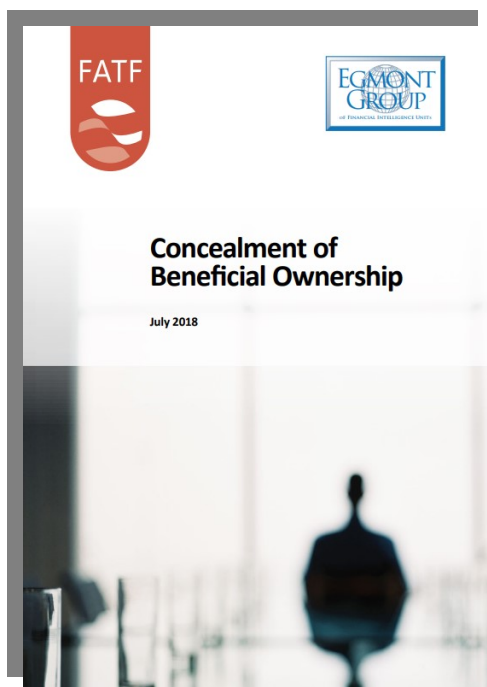
Основним заходом є належне вивчення клієнта до встановлення ділових відносин з ним таким чином, щоб СПФМ чітко розумів, з ким встановлюються відносини та адекватно міг оцінити потенційні ризики.

Отриману від клієнта інформацію щодо його структури власності доцільно порівняти з інформацією з інших джерел, у тому числі: з мережі Інтернет (наприклад, з офіційного сайту клієнта, материнської компанії клієнта, з сайтів, які містять інформацію стосовно реєстру юридичних осіб/компаній тієї чи іншої країни), дані фондової біржі (якщо цінні папери материнської компанії клієнта обертаються на фондовій біржі), аудиторські звіти, комерційні бази, незалежні видання Bloomberg, Forbes, Reuters тощо, для того, щоб впевнитися, що СПФМ встановлені реальні КБВ, а не особи, які є агентами, номінальними власниками або є тільки посередниками щодо права власності.

Також під час здійснення верифікації КБВ доцільним є:

- перевірка компанії, її власників, керівників на наявність/відсутність кримінальних справ, справ щодо шахрайства;
- перевірка фізичних осіб, які вказані КБВ, щодо їх репутації, наявності інших компаній у власності, наявності зв'язків з публічними особами тощо;
- витребування трастових договорів/декларацій у клієнтів, зареєстрованих (або учасники/акціонери яких зареєстровані) в юрисдикціях, що мають офшорний статус або в яких поширена практика укладання таких угод;
- проведення на постійній основі аналізу інформації щодо змісту діяльності клієнта та його фінансового стану;
- проведення на постійній основі аналізу відповідності фінансових операцій, що проводяться клієнтом, наявній інформації про зміст його діяльності та фінансовий стан;
- збільшення частоти проведення уточнення інформації про клієнта з метою управління ризиками та виявлення операцій, які потребують підвищеної уваги, шляхом збільшення частоти уточнення інформації про клієнта, щоб переконатися, що ризик клієнта не змінився та залишається підконтрольним;
- відмова в встановленні/продовженні ділових відносин з юридичними особами, що мають непрозору структуру власності.

4.3. Індикатори приховування бенефіціарної власності

FATF спільно з Egmont Group оприлюднено Звіт «Приховування бенефіціарної власності»¹⁰.

Під час розробки звіту щодо вразливостей, пов'язаних з приховуванням бенефіціарної власності, члени FATF та Egmont Group представили 106 тематичних досліджень.

Провівши аналіз цих тематичних досліджень, було виявлено низку індикаторів приховування бенефіціарної власності.

Індикатори щодо клієнта:

1. Клієнт не бажає надавати особисту інформацію.
2. Клієнт не бажає або не може пояснити:
 - його бізнес-діяльність та корпоративну історію;
 - особистість бенефіціарного власника;
 - його джерело доходу/коштів;
 - чому він веде свою діяльність певним чином;
 - з ким він проводить операції;
 - характер його бізнесу у відносинах з третіми особами (зокрема, третіми особами, що знаходяться в іноземних юрисдикціях).

¹⁰ Режим доступу:

<http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/concealment-beneficial-ownership.html>

3. Фізичні особи або пов'язані з ними особи:

- наполягають на використанні посередника (як професійного, так і неформального) у всіх взаємовідносинах без достатніх обґрунтувань;
- активно уникають особистого контакту без достатніх обґрунтувань;
- є іноземними громадянами, які не мають суттєвих справ у країні, де вони отримують професійні чи фінансові послуги;
- відмовляються співпрацювати або надавати інформацію, дані та документи, які зазвичай потрібні для полегшення транзакції;
- є політичними діячами або мають сімейні або професійні зв'язки з особою, яка є політичним діячем;
- проводять операції, які виглядають дивно, враховуючи вік людини (це особливо актуально для неповнолітніх клієнтів);
- раніше засуджені за шахрайство, ухилення від сплати податків або тяжкі злочини;
- перебувають під слідством або мають зв'язки зі злочинцями;
- особи, яким раніше було заборонено займати керівну посаду в компанії або управляти трастом і компанією – надавачем послуг (TCSP);
- підписують рахунки компанії без достатніх обґрунтувань;
- здійснюють фінансову діяльність та операції, несумісні з профілем їх клієнтів;
- декларують дохід, який не відповідає їх активам, операціям або стилю життя.

4. Юридичні особи або правові утворення:

- демонструють тривалий період бездіяльності після реєстрації, а потім раптово та незрозуміло відбувається приріст фінансової діяльності;
- описують себе як комерційний бізнес, але не можуть бути знайдені на інтернет-платформах або в соціальних мережах (наприклад, LinkedIn, XING тощо);
- зареєстровані під назвою, яка не вказує на діяльність компанії;
- зареєстровані під назвою, яка вказує на те, що компанія виконує діяльність чи надає послуги, які вона фактично не надає;
- зареєстровані під назвою, яка схоже імітує назву інших компаній, зокрема відомих транснаціональних корпорацій;
- використовують електронну адресу з незвичним доменом (наприклад такі як Hotmail, Gmail, Yahoo тощо);
- зареєстровані за адресою, яка не відповідає профілю компанії;
- зареєстровані за адресою, якої не існує в картографічних сервісах (таких як Google карти);
- зареєстровані за адресою, де також розміщено багато інших

суб'єктів;

- де керівник або контрольний акціонер(и) не можуть бути знайдені або з якими не можливо з контактувати;
- де керівник або контрольний акціонер(и), схоже, не беруть активної участі в компанії;
- де керівник, контрольний акціонер(и) та/або бенефіціарний власник(и) перераховують кошти на рахунки інших юридичних осіб або організацій, що вказує на використання підставних осіб;
- декларують надзвичайно велику кількість бенефіціарів та інших контрольних пакетів акцій;
- надають повноваження безлічі осіб для підпису документів без достатніх обґрунтувань або комерційних підстав;
- є зареєстрованими/створеними в юрисдикції, яка, як вважається, створює високий ризик відмивання коштів або фінансування тероризму;
- є зареєстрованими/створеними в юрисдикції з низьким рівнем податку або міжнародної торгівлі та фінансової системи;
- регулярно надсилають гроші до юрисдикцій з низьким рівнем податку або міжнародної торгівлі та фінансової системи.

РОЗДІЛ V. НАЙКРАЩІ ПРАКТИКИ ВСТАНОВЛЕННЯ БЕНЕФІЦІАРНОЇ ВЛАСНОСТІ

Респондентами-банківськими установами надано найкращі приклади встановлення бенефіціарної власності.

Приклад 5.1

Під час уточнення інформації про **Клієнта** юридичну особу (резидента України), а саме – відомостей про КБВ, **Банком** було виявлено розбіжності між інформацією в ЄДР та відкритих джерелах.

Клієнтом було надано **Банку** структуру власності із відображенням кінцевої компанії – резидента Республіки Кіпр (далі – Кіпр), учасниками якої є **Громадяни Кіпру** (Особа 1 та Особа 2).

Також було встановлено, що **Особа 1** та **Особа 2** є одночасно директорами низки інших компаній.

У процесі поглибленої перевірки отриманої інформації **Банком** було з'ясовано, що юридична особа – резидент Кіпру є провайдером консалтингових послуг, яка спеціалізується на реєстраційних діях, в тому числі послугах з управління активами.

Банк звернувся до **Клієнта** з метою отримання додаткових пояснень щодо спростування підозр про використання компаній – оболонки.

Клієнт пояснив, що компанія – резидент Кіпру використовується для спрощення процесу реєстраційних дій на Кіпрі і по факту – це лише управитель майном, яке було передано в довірчу власність іншими особами.

За запитом **Банку**, **Клієнт** надав трастові декларації, які підтверджують факт створення трасту. Траст було засновано з метою передачі майна в управління громадянами України.

Така непрозора структура власності викликала підозри щодо **Клієнта** та стала підставою для перегляду рівня ризику **Клієнта** та запровадження додаткових заходів фінансового моніторингу, зокрема поглибленого аналізу операцій.

Приклад 5.2

До відділення **Банку** звернулася **Юридична особа** з метою відкриття поточного рахунку, якою була надана структура власності, що включала кілька рівнів володіння і закінчувалась **Фізичною особою - нерезидентом**.

Банком на основі аналізу інформації в мережі Інтернет встановлені зв'язки цієї фізичної особи-нерезидента з іншими компаніями-нерезидентами.

Проаналізувавши надані **Клієнтом** довіреності, протоколи загальних зборів, підписи осіб на статуті, **Банком** було встановлено, що фактичний контроль за діяльністю потенційного **Клієнта** здійснює фізична особа - резидент України, після чого у **Клієнта** була запитана трастова декларація.

Клієнт надав трастову декларацію, при цьому її інформація співпала з попереднім висновком Банку про бенефіціара.

Приклад 5.3

До **Банку** звернулася компанія з метою відкриття поточних рахунків, якою була надана структура власності, що включала кілька рівнів власності.

Надана структура власності закінчувалася **Холдинговою компанією** (Нідерланди), і потенційним **Клієнтом** було вказано в опитувальнику, що інформацією щодо КБВ локальна компанія не володіє. Згідно даних ЄДР інформація щодо КБВ у компанії відсутня.

З метою встановлення КБВ локальної компанії **Банк** звернувся до **Холдингової компанії** з проханням розкрити її повну структуру власності.

Ще три рівні власності були розкриті холдинговою компанією з зазначенням материнської компанії (Австрія).

Для отримання подальшої інформації Банку було рекомендовано звернутися до юридичної компанії (Австрія), яка обслуговує материнську компанію, оскільки тільки вказана юридична компанія була уповноважена материнською компанією розкривати структуру власності останньої.

Банк звернувся до юридичної компанії із запитом і отримав інформацію, що фізичні особи, які одноособово володіють прямо або опосередковано 25% і більше в локальній компанії відсутні.

Згідно з даними комерційної бази, якою користується Банк, локальною компанією опосередковано володіють (95%) п'ятеро членів однієї родини. Ці ж особи були вказані як КБВ материнської компанії у виданнях Bloomberg, Forbes. Вони (як діти) успадкували частки у капіталі компанії після смерті її засновника.

Приклад 5.4

З метою відкриття поточних рахунків, до **Банку** звернулася компанія, якою була надана структура власності, що включала кілька рівнів власності і закінчувалася холдинговою компанією.

Згідно з структурою власності, наданої потенційним **Клієнтом**, 60% акцій холдингової компанії обертаються на Варшавській фондовій біржі (власники 10% акцій і більше відсутні). Решта 40% акцій холдингової компанії належать канадській компанії, 100 % акцій якої, в свою чергу, обертаються на Фондовій біржі Торонто.

Потенційним **Клієнтом** було вказано в опитувальнику, що фізичні особи, які одноособово прямо або опосередковано володіють 25 % і більше статутного капіталу холдингової компанії відсутні, тому КБВ у компанії відсутні.

Інформація щодо відсутності КБВ у потенційного **Клієнта** також підтверджувалася даними ЄДР.

Проте **Банком** на основі аналізу публічної інформації встановлено, що канадський бізнесмен контролює вказану вище канадську компанію.

Видання Bloomberg, Forbes, Reuters та дані комерційної бази, якою користується **Банк**, також підтверджували дану інформацію, та у річному звіті канадської компанії за 2016 рік було вказано, що канадський бізнесмен володіє 46% прав голосу в компанії.

Вказана вище інформація була доведена до відома потенційного **Клієнта**, та була відображена ним в структурі власності.

Оскільки локальна компанія не володіла даними щодо ідентифікаційних даних канадського бізнесмена – КБВ, та, враховуючи, що такі дані були наявні в публічних джерелах, потенційним **Клієнтом** ці дані були вказані в його структурі власності з відміткою, що вони базуються на публічних даних.

Приклад 5.5

Під час планового уточнення інформації щодо ідентифікації та вивчення **Клієнта**, з яким **Банком** були встановлені ділові відносини у 2010 році, виявлено, що учасниками **Клієнта** є 12 юридичних осіб, серед яких 2 юридичні особи – резиденти (частка володіння в статутному капіталі 9,9999%) та 10 юридичних осіб – нерезидентів, частка володіння кожного із яких складає 9%, спільно 90,0001%.

Встановлено, що з метою актуалізації даних **Клієнту** направлялись листи з витребуванням документів/відомостей про структуру власності та КБВ.

Клієнтом, окрім схематичного зображення структури власності, не надано документів, які підтверджують – реєстрацію юридичних осіб-нерезидентів в юрисдикціях Кіпру та Белізу, які б розкривали інформацію про засновників/акціонерів зазначених юридичних осіб.

За даними ЄДР у клієнта відсутні дані про КБВ, із зазначенням причини його відсутності - опосередковано на діяльність впливає Державний Банк.

Водночас, **Клієнтом** не підтверджена документами структура власності 90,0001% статутного капіталу, не розкрита інформація про акціонерів/засновників 10 юридичних осіб нерезидентів, що унеможливорює встановлення **Банком** КБВ.

За результатами поглибленого вивчення структури власності клієнта, шляхом зіставлення інформації щодо **Клієнта**, наявної у **Банку**, з іншими джерелами інформації, у тому числі публічними відкритими, **Банком** зроблено висновок про відсутність підстав для визнання структури власності клієнта прозорою та прийнято рішення про розірвання ділових відносин.

Приклад 5.6

До **Банку** звернувся суб'єкт господарювання, зареєстрований в іншій області, з метою відкриття рахунку.

Структура власності мала декілька рівнів. Два засновники – компанії, зареєстровані на Сейшельських островах, мали частку 50% статутного капіталу, у свою чергу цими компаніями володіла інша юридична особа, що була зареєстрована у Великобританії.

Згідно з даними ЄДР інформація щодо КБВ у Клієнта відсутня.

З метою встановлення КБВ **Банк** звернувся до Клієнта з проханням надати інформацію про юридичну особу, зареєстровану у Великобританії.

За запитом **Банку**, **Клієнт** надав трастові декларації, які підтверджують факт створення трасту.

Траст було засновано з метою передачі майна в управління громадянину України, якого було визнано КБВ.

РОЗДІЛ VI. ТИПОВІ СХЕМИ ТА МЕХАНІЗМИ ПРИХОВУВАННЯ БЕНЕФІЦІАРНОЇ ВЛАСНОСТІ

За результатами опитування респондентів державного та приватного секторів виявлено, що у схемах ВК/ФТ зазвичай використовуються особи з непрозорою структурою власності або підставними (неформальними) бенефіціарними власниками.

Найчастіше таких суб'єктів використовують з метою:

- приховування реального кінцевого бенефіціарного власника/кінцевого вигодонабувача, в т.ч. публічної особи;
- уникнення міжнародних санкцій (наприклад, санкцій РБ ООН) та національних санкцій (наприклад, санкцій РНБО України), які застосовані до реальних власників бізнесу;
- ухилення від сплати податків та обов'язкових платежів;
- шахрайства юридичних осіб з прямими та непрямими податками;
- приховування корупційних схем при здійсненні публічних закупівель, коли засновниками юридичних осіб – учасників закупівель є державні посадовці (які мають вплив на прийняття рішення щодо таких замовлень) або їх близькі особи;
- використання у структурі власності нерезидентів, які є номінальними утримувачами, для виведення капіталів за кордон, зокрема, як виплата дивідендів;
- приховування документального підтвердження джерел походження капіталів КБВ, у т.ч. які є публічними особами;
- ухилення від відповідальності, в т.ч. кримінальної, реальних власників компаній при здійсненні незаконної діяльності;
- уникнення репутаційних ризиків реальними власниками бізнесу при здійсненні незаконної діяльності;
- приховування здійснення контролю національним публічним діячем над учасником публічних закупівель, з метою власного збагачення шляхом виведення бюджетних коштів;
- приховування джерел доходів, у т.ч. отриманих від корупційної діяльності;
- приховування осіб, причетних до протиправної діяльності.

Найбільш яскраві приклади щодо приховування бенефіціарної власності у схемах відмивання кримінальних доходів наведено нижче.

6.1. Використання підставних осіб для реєстрації/перереєстрації, набуття корпоративних прав підприємств в схемах мінімізації податкових зобов'язань та конвертації безготівкових коштів у готівку

Приклад 6.1.1

Фізичною особою А створено **2** підприємства, за допомогою яких надавались послуги з мінімізації податкових зобов'язань, конвертації безготівкових коштів у готівку тощо.

Надалі для розширення мережі підприємств, які надають вищезазначені незаконні послуги, **Фізична особа А** залучила **Групу фізичних осіб** (соціально вразливі верстви населення, що мають скрутне фінансове становище), які за незначну винагороду, надали свої документи для здійснення реєстрації понад **50** юридичних осіб.

Всі **50** юридичних осіб були учасниками розгалуженої мережі ВК.

Контроль за діяльністю **50** юридичних осіб здійснювала **Фізична особа А**.

Відносно фігурантів кримінального провадження судовим органом прийнято рішення за статтями 205, 209, 212 КК України.

Приклад 6.1.2

Правоохоронним органом здійснюється розслідування щодо фактів переоформлення підприємств на підставних осіб за грошову винагороду з метою прикриття незаконної діяльності осіб та приховування реальних КБВ.

Досудовим розслідуванням встановлено, що **Фізична особа А** запропонувала **Фізичній особі Б** за грошову винагороду надати свої анкетні дані для реєстрації засновником **Компанії Б** та ще близько 30 підприємств.

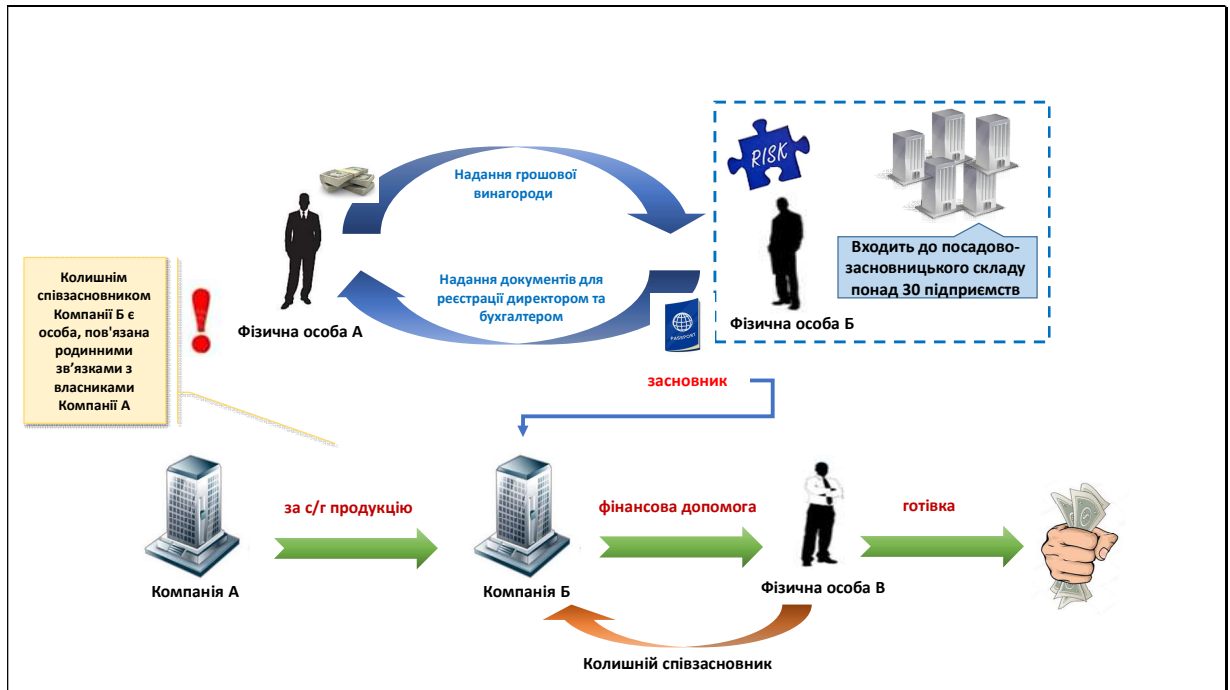
Надалі, **Компанія А** перерахувала на користь **Компанії Б** грошові кошти у якості оплати за сільськогосподарську продукцію та внесла неправдиві відомості до податкових документів, в результаті зменшено податкове навантаження **Компанії А**. Частину отриманих коштів **Компанією Б** перераховано на користь колишнього засновника – **Фізичної особи В**, які було знято готівкою в повному обсязі.

Один з колишніх співзасновників **Компанії Б** пов'язаний родинними зв'язками з власниками **Компанії А**.

Таким чином, перереєстрація на підставну особу **Компанії Б** здійснена з метою фальсифікації бухгалтерських та податкових документів на користь **Компанії А** для подальшого ухилення останньою від сплати податків.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтями 191 та 205 КК України.

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

Приклад 6.1.3

З метою незаконного збагачення **Група фізичних осіб** залучила підставних осіб для створення мережі юридичних осіб, що надають послуги з формування податкових зобов'язань.

Зазначені підприємства використовувались для мінімізації бази оподаткування та переведення безготівкових коштів у готівку.

Користувачами мережі були «замовники послуг» юридичні особи – представники реального бізнесу, які здійснювали перерахування безготівкових коштів на рахунки «мережевих» юридичних осіб як оплату безтоварних операцій. Надалі закумуляовані кошти перераховувались по ланцюгу на користь інших груп «мережевих» юридичних осіб.

Готівкові кошти, за відрахуванням винагороди (відсотку), повертались «замовникам» таких операцій. Залучені в даному ланцюгу юридичні особи отримували необхідні документи для зменшення суми податку на додану вартість, яка підлягає сплаті до бюджету.

Відповідно до вироку суду, **Група фізичних осіб** визнана винними у вчиненні злочинів, передбачених частиною 3 статті 27, частиною 3 статті 28, частиною 2 статті 205 КК України.

Приклад 6.1.4

Фізична особа А, перебуваючи у скрутному фінансовому становищі, за грошову винагороду дала згоду на використання особистих даних для створення **Компанії Б**.

Надалі **Компанія Б** використовувалась для прикриття незаконної діяльності інших юридичних осіб шляхом формування податкового кредиту з податку на додану вартість та витрат з податку на прибуток підприємства, а також легалізації товарів, що ввозились на територію України поза митним контролем.

Відповідно до вироку суду, **Фізичну особу А** визнано винною у вчиненні злочину передбаченого частиною 2 статті 205 КК України.

Приклад 6.1.5

З метою прикриття незаконної діяльності, **Фізична особа А** за попередньою змовою з **Групою осіб**, придбала корпоративні права юридичної особи.

Під час придбання прав **Фізичною особою А** внесено свідомо неправдиві відомості до документів, які подаються державному реєстратору для проведення державної реєстрації юридичної особи.

Фізична особа А у супроводі інших фізичних осіб прибули до офісного приміщення приватного нотаріуса, де особа передала фотокопії сторінок свого паспорту громадянина України та ідентифікаційного податкового номера для подальшого оформлення відповідних документів.

Інші документи, які потрібні для реєстраційних дій, були попередньо підготовлені та передані **Фізичній особі А** супроводжуючими особами.

Фізична особа А засвідчила документи своїм підписом, тобто надала документам статус «офіційних», після чого такі документи передала невстановленій особі.

Відповідно до вироку суду, **Фізичну особу А** визнано винною у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частиною 1 статті 205, частиною 2 статті 205¹ (в редакції від 10.10.2013 року) КК України.

Приклад 6.1.6

Двома **Фізичними особами А та Б** за короткий проміжок часу було зареєстровано **мережу підприємств** (близько 50), засновниками яких було зазначено підставних осіб – переважно молодих людей віком 19-20 років, які надавали свої ідентифікаційні дані за грошову винагороду.

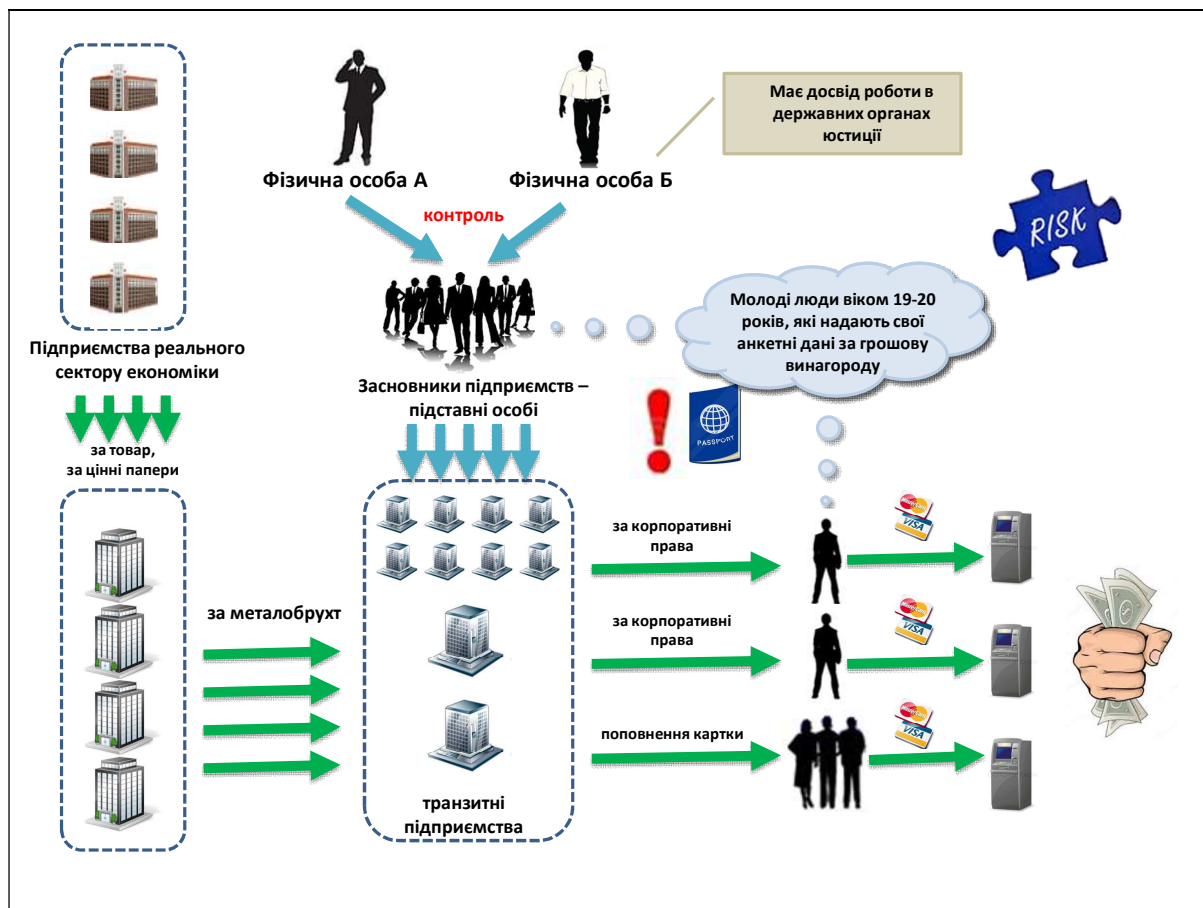
При цьому **Фізичні особи А та Б** виступали довіреними особами від імені засновників. **Фізична особа Б** мала досвід роботи в державних органах юстиції.

Надалі, на рахунки **двох підприємств** з мережі надійшли кошти за металобрухт від спільних контрагентів, більшість з яких є новоствореними підприємствами.

У свою чергу, контрагенти отримали ці кошти від підприємств реального сектору економіки як оплату за товар та цінні папери. Надалі, отримані двома підприємствами кошти було перераховано на користь фізичних осіб як поповнення карткових рахунків та сплату за корпоративні права. При цьому вказані фізичні особи не є засновниками жодного підприємства.

Таким чином, виявлено схему створення підприємств на підставних осіб з метою надання послуг по виведенню коштів підприємств реального сектору економіки з подальшим переведенням у готівку на підставі оплати за корпоративні права.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування.

6.2. Використання підставних осіб для легалізації доходів

Приклад 6.2.1

Держфінмоніторингом за результатами проведеного розслідування виявлено схему використання коштів прихованого бенефіціарного власника.

Фізичною особою А від **Фонду гарантування вкладів фізичних осіб** відповідно до реєстру кредиторів Банку Б отримано **90,0 млн гривень**.

Встановлено, що сукупний задекларований дохід **Фізичної особи А** не відповідає обсягам коштів попередньо розміщених на депозиті. Крім того, жодним майном дана особа не володіє.

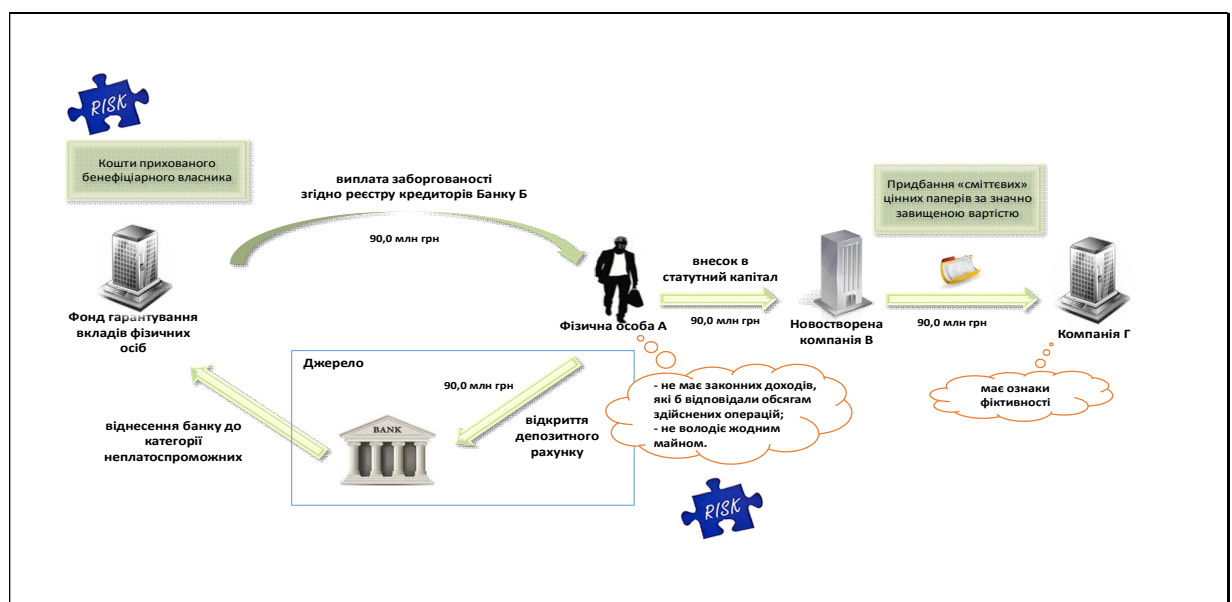
В той же час, **Фізичною особою А** було зареєстровано **Компанію В**.

Отримані кошти **Фізичною особою А** в повній сумі перераховано на користь підконтрольної **Новоствореної компанії В** у якості поповнення статутного капіталу.

Надалі **Новоствореною компанією В** кошти в сумі **90,0 млн грн** перераховано за «сміттєві» цінні папери на користь єдиного контрагента **Компанії Г** з ознаками фіктивності. При цьому, вартість «сміттєвих» цінних паперів була значно завищена.

Тобто, дана схема пов'язана з внесенням коштів на депозит, джерела походження яких не підтверджені офіційно задекларованими доходами, та з наступним перерахуванням цих коштів через розгалужену низку юридичних осіб.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтями 191 та 209 КК України.

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

6.3. Приховування бенефіціарної власності з використанням пов'язаних осіб

Приклад 6.3.1

Держфінмоніторингом спільно з іноземними підрозділами фінансової розвідки виявлено фінансові операції, пов'язані із здійсненням інвестицій компанією-нерезидентом з непрозорою структурою власності.

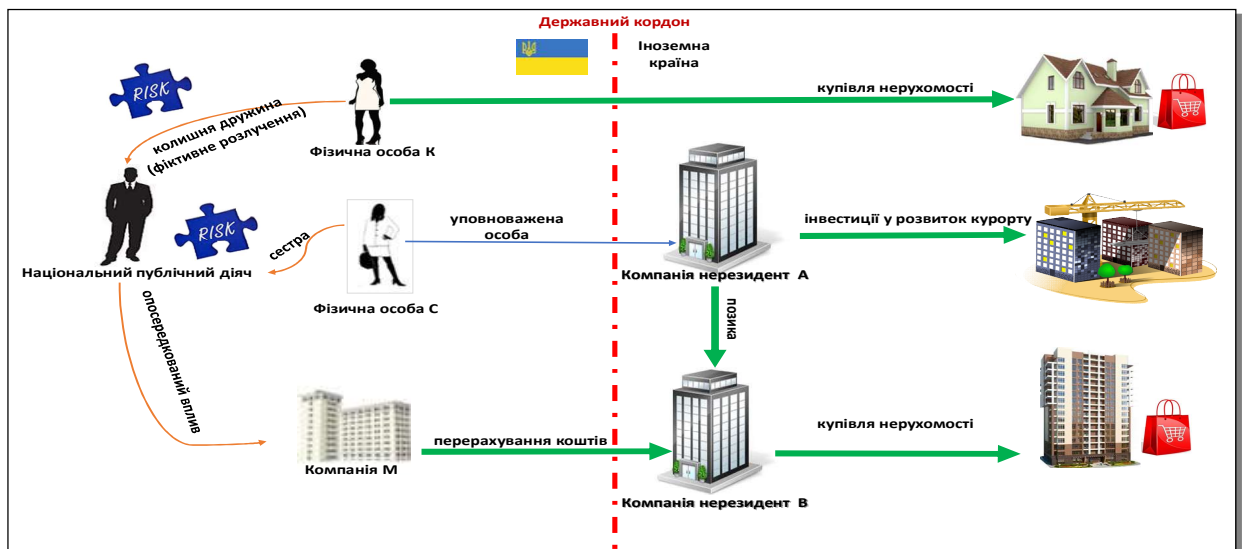
В ході розслідування встановлено, що **Компанія-нерезидент А** здійснила інвестиції за кордон у якості розвитку курорту. Серед уповноважених осіб **Компанії-нерезидента А** є **Фізична особа С**, яка є сестрою **Національного публічного діяча**.

Крім того, **Компанією-нерезидентом А** надано позику **Компанії-нерезиденту В**, яка надалі була направлена на придбання нерухомості за кордоном. Також встановлено, що **Компанія М** (на яку опосередкований вплив має **Національний публічний діяч**) попередньо здійснювала перерахування коштів на користь **Компанії-нерезидента В**.

Також встановлено, що **Фізичною особою К** (колишньою дружиною **Національного публічного діяча**) було придбано високовартісну нерухомість за межами України. Джерелом походження коштів на купівлю вищезазначеної нерухомості імовірно були кошти **Національного публічного діяча**.

Вірогідно розлучення **Національного публічного діяча** з дружиною є «фіктивним» з метою уникнення декларування високовартісних активів.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтею 364 КК України.

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

6.4. Використання мереж з відмивання коштів у схемах розкрадання коштів державних підприємств

Приклад 6.4.1

Фізичною особою А придбано корпоративні права **Компанії П** з метою прикриття незаконної діяльності **Компанії М** та **Компанії С**.

Компанія М та **Компанія С** входять до мережі з ВК, що контролюються **Фізичною особою Б**. Зазначена особа також володіла іншими юридичними особами, які надавали послуги з переведення безготівкових коштів у готівку.

Надалі **Фізичні особи А** та **Б** залучили в злочинне угруповання службових осіб з-поміж керівництва та членів комітету з конкурсних торгів низки державних підприємств для укладання фіктивних договорів постачання товарів. Бюджетні кошти, які були закумульовані на рахунках мережових осіб, надалі були конвертовані у готівку, а прибуток від послуг з ВК розподілений між учасниками злочинної схеми.

Відповідно до вироку суду, **Фізичну особу Б** визнано винною у вчиненні злочинів, передбачених частиною 2 статті 205 КК України.

Приклад 6.4.2

Правоохоронним органом здійснюється розслідування стосовно організації схеми привласнення державних коштів за сприянням керівництва **Державного підприємства** шляхом організації закупівель товарів, робіт та послуг у підконтрольних підприємств з непрозорою структурою власності.

В ході досудового розслідування встановлено, що після призначення **Фізичної особи А** на керівну посаду **Державного підприємства**, переможцями процедур державних закупівель переважно ставали одні й ті ж підприємства.

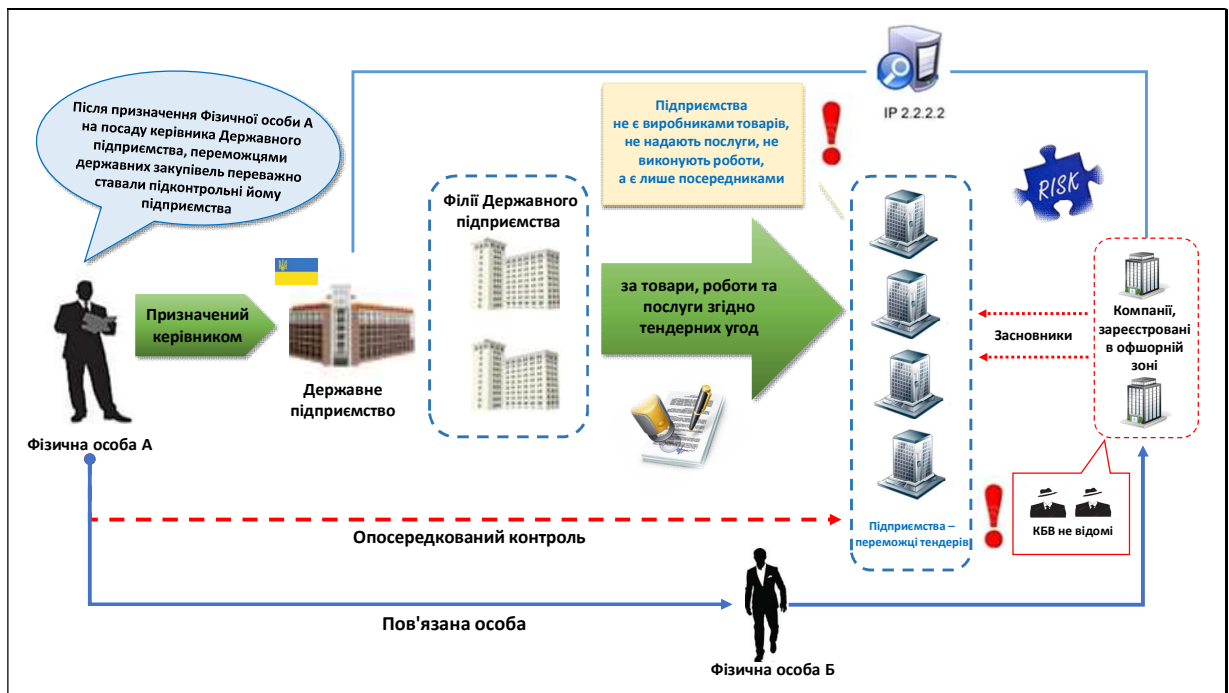
Зазначені підприємства не були виробниками товарів і не мали виробничих потужностей та ресурсів для виконання робіт та надання послуг, що ставали предметами закупівель. Підприємства були посередниками, при цьому ціни, які вони пропонували за товари, роботи та послуги, були значно вище ринкових.

Засновниками підприємств – переможців тендерів є компанії-нерезиденти, зареєстровані в офшорній юрисдикції, яка не розкриває реальних КБВ.

Уповноваженими особами на розпорядження рахунками є фізичні особи, що тісно пов'язані з **Фізичною особою А**. Крім того, ІР адреса, з якої здійснювались платежі компанії-нерезидента, є ідентичною з місцем розташування офісу **Державного підприємства**.

Встановлено, що контроль за зазначеними **підприємствами** здійснюється з боку **Фізичної особи А** – директора **Державного підприємства**.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтею 364 КК України.

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

6.5. Фальсифікована діяльність юридичних осіб з номінальними керівниками – підставними особами

Приклад 6.5.1

Держфінмоніторингом за результатами проведеного розслідування виявлено схему, пов'язану з шахрайством.

На значну кількість рахунків в різноманітних банках **Компаній А та Б** залучено кошти фізичних осіб як оплату згідно з попереднім договором купівлі-продажу транспортних засобів.

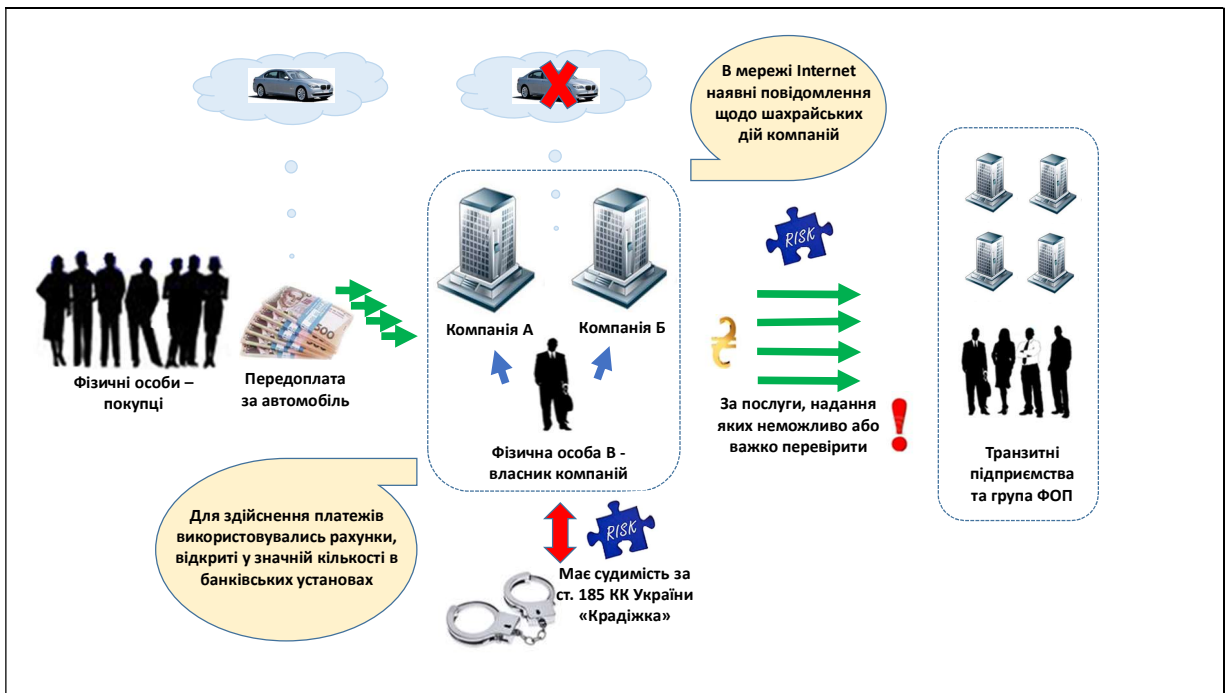
Компанії А та Б після отримання передоплати свою частину угоди не виконували та не виходили на зв'язок з покупцями.

Отримані **Компанією А та Б** шахрайським шляхом кошти далі перераховано іншим компаніям і групі фізичних осіб-підприємців за різноманітні послуги нематеріального характеру, такі як дослідження кон'юнктури ринку, юридичні, інформаційні. Факт реального надання таких послуг встановити майже неможливо.

Директором (посадовою особою) **Компаній А та Б** є **Фізична особа В**, яка притягувалася до кримінальної відповідальності за статті 185 КК України «Крадіжка». **Фізична особа В** є лише номінальним директором **Компаній А та Б**, а організаторами шахрайської схеми та вигодонабувачами є інші особи.

В мережі Інтернет наявні численні повідомлення щодо шахрайських дій **Компаній А та Б**.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтею 190 КК України.

Приклад 6.5.2

Держфінмоніторингом за результатами проведеного розслідування виявлено схему, пов'язану з шахрайством.

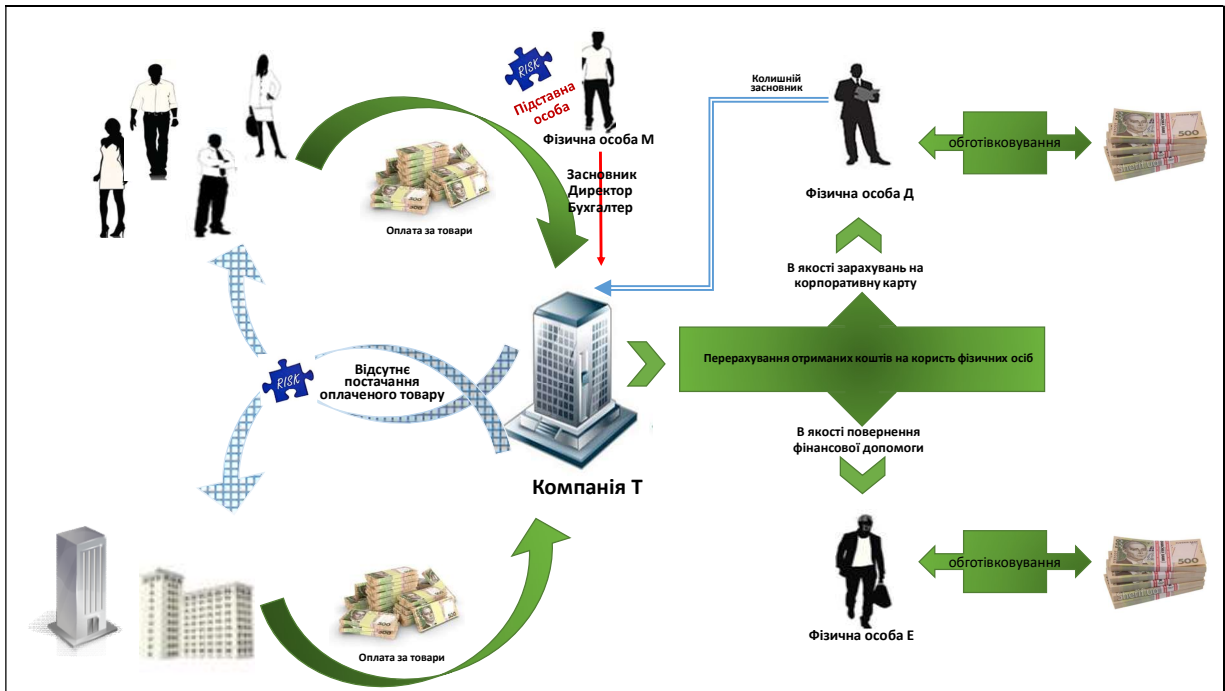
За період менше одного місяця на рахунок **Компанії Т** надійшли безготівкові кошти, близько 1 мільйона гривень, від ряду фізичних та юридичних осіб як попередня оплата за товари. Після отримання коштів, товар замовникам не поставлявся, а **Компанія Т** на зв'язок з покупцями не виходила.

Засновником, директором та бухгалтером **Компанії Т** є **Фізична особа М**, яка є «підставною» особою.

Частина отриманих коштів перерахована на корпоративну картку **Компанії Т** та знята готівкою колишнім засновником вказаної юридичної особи – **Фізичною особою Д**. Іншу частину коштів з рахунку юридичної особи перераховано на власний рахунок **Фізичної особи Е** та знято готівкою.

Тобто, вигодонабувачами за вказаними фінансовими операціями були **Фізичні особи Д та Е**.

Правоохоронним органом проводиться розслідування.

Приклад 6.5.3

Держфінмоніторингом за результатами проведеного розслідування виявлено схему, пов'язану із шахрайством.

На користь **Компанії С** переказувались кошти за товар від групи підприємств. Зокрема, **Компанією Ш** перераховано кошти на рахунок **Компанії С** як оплата за товар.

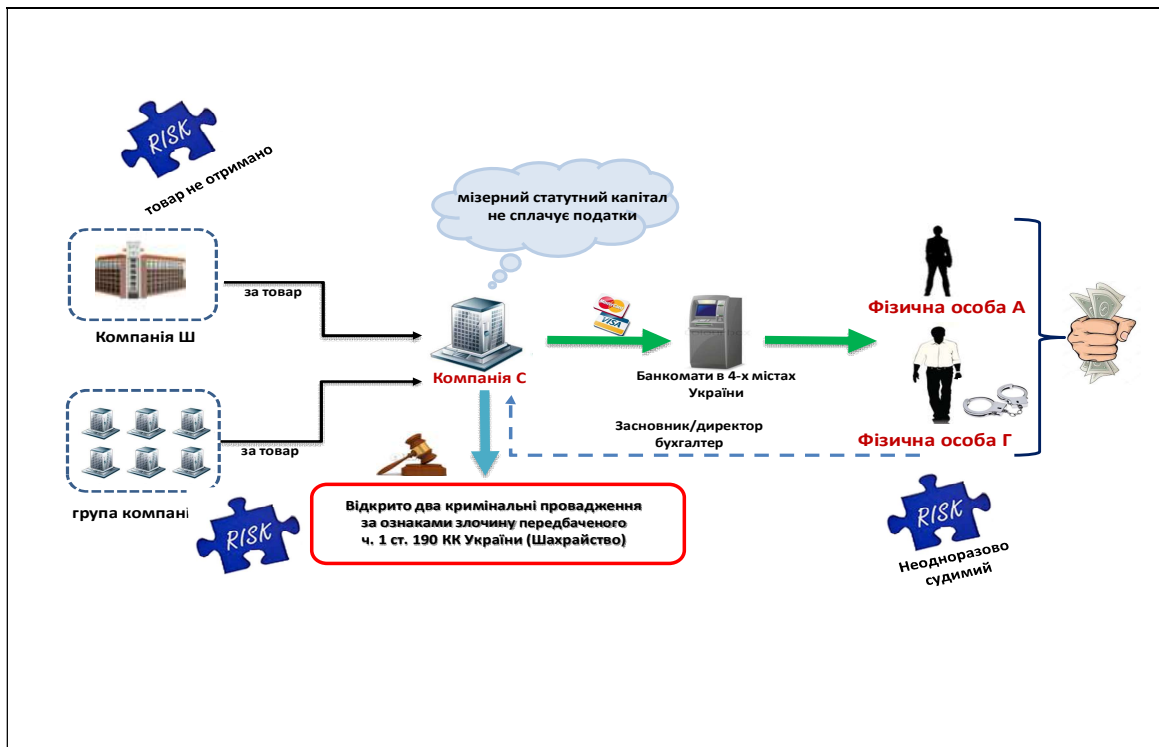
Надалі, кошти з рахунку **Компанії С** отримано готівкою **Фізичною особою Г** та **Фізичною особою А** через банкомати в 4-х містах України.

Компанія С не сплачувала податки та має мізерний статутний капітал, а **Фізична особа Г** є одноосібним власником та директором.

Відносно **Компанії С** раніше було відкрито 2 кримінальні провадження за ознаками злочину, передбаченого частиною 1 статті 190 «Шахрайство» КК України. **Фізична особа Г** – має кримінальне минуле.

Таким чином, **Фізична особа Г** та **Фізична особа А** внаслідок шахрайських дій заволоділи коштами суб'єктів господарювання, що не виключає отримання вигоди третіми особами.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтею 190 КК України.

Приклад 6.5.4

Держфінмоніторингом виявлено схему, спрямовану на шахрайське заволодіння коштами громадян України.

По рахунках **Підприємств А та Б** проводились однотипні фінансові операції, які пов'язані з отриманням готівкових коштів від ряду фізичних осіб як оплату за транспортні засоби. Надалі, кошти перераховувались на користь **Підприємства В** як оплата за цінні папери.

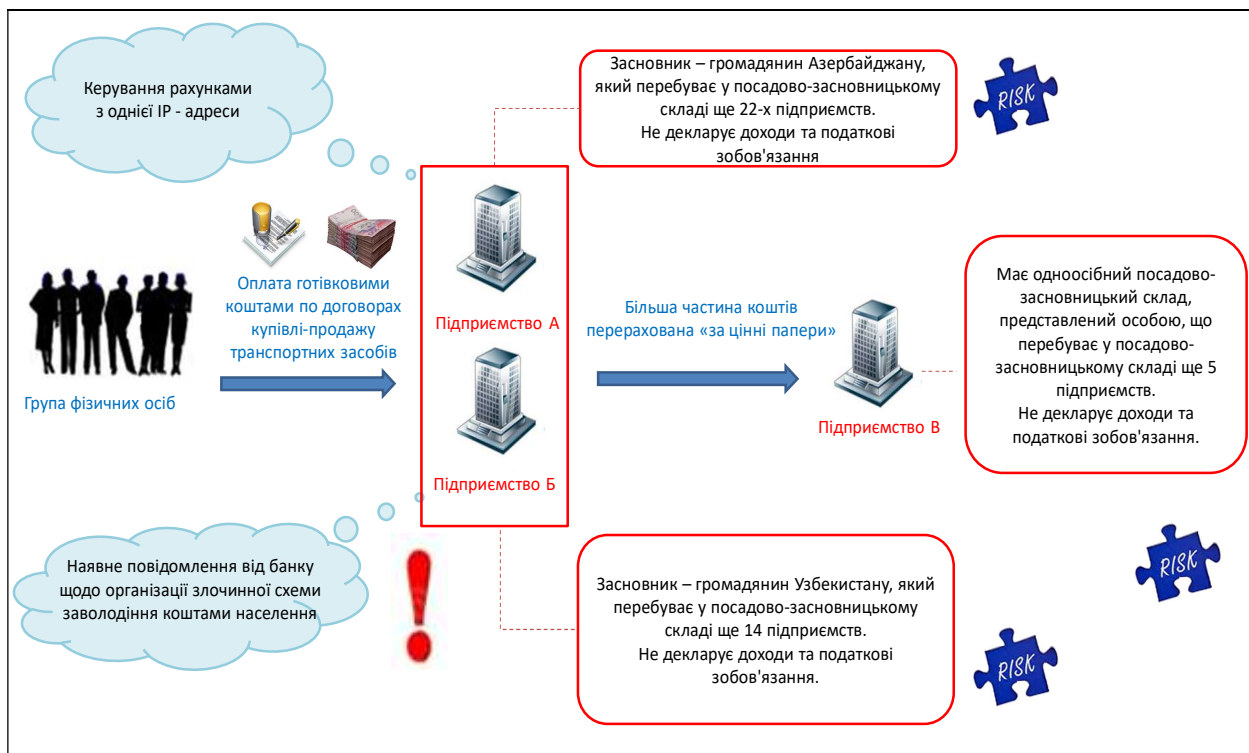
До банківських установ, в яких обслуговувалися рахунки **Підприємств А та Б** надходили скарги від значної кількості фізичних осіб щодо шахрайських дій цих юридичних осіб.

Засновники **Підприємств А та Б** є громадянами Узбекистану та Азербайджану.

Підприємства А, Б та В не декларували доходи та податкові зобов'язання. Їх засновники входять до посадово-засновницького складу значної кількості підприємств.

Також встановлено, що керування рахунками відбувається з однієї ІР-адреси, що свідчить про «централізоване керування» шахрайською схемою. Засновники та директори є підставними особами.

Правоохоронним органом здійснюється досудове розслідування.

6.6. Підроблення реєстраційних документів з метою незаконної зміни бенефіціарного власника (рейдерство)

Приклад 6.6.1

Правоохоронним органом здійснюється розслідування щодо організації схеми незаконного заволодіння майном на підставі підроблення установчих документів та здійснення хакерських атак.

Встановлено, що **Групою фізичних осіб** було викрадено правоустановчі документи на нерухоме майно **Компанії А**, одним з акціонерів якої є державне підприємство. Надалі ними було здійснено хакерську атаку на офіційний сайт **smida.gov.ua** та розміщено неправдиву інформацію щодо зміни членів Наглядової ради **Компанії А**. Також **Групою фізичних осіб** було отримано доступ до рахунків **Компанії А** через систему «клієнт-банк».

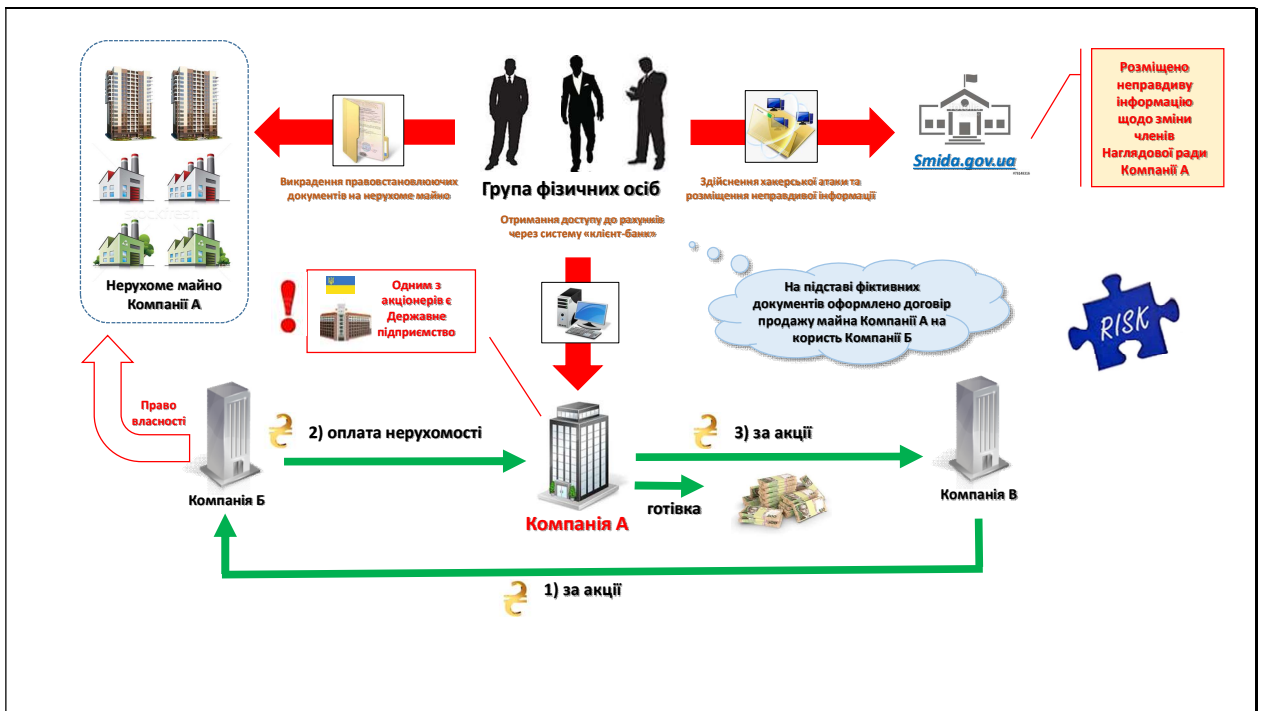
Надалі **Групою фізичних осіб** від імені **Компанії А** було оформлено договір продажу нерухомого майна на користь підконтрольної **Компанії Б**. З метою створення видимості законності зазначеного договору **Компанією Б** було здійснено переказ коштів на користь **Компанії А** як оплати за нерухомість. Зазначені кошти були попередньо отримані **Компанією Б** від пов'язаної з нею **Компанії В** в якості оплати за акції.

Вказані фінансові операції відбулись після фізичного захоплення майнового комплексу, яке належить **Компанії А**, та отримання доступу до системи «клієнт-банк» по обслуговуванню рахунка **Компанії А**.

Грошові кошти, які надійшли нібито як оплата нерухомості, надалі було частково знято готівкою з рахунка **Компанії А**, а частково перераховано на користь **Компанії В**.

Таким чином, внаслідок підроблення документів **Групою фізичних осіб** здійснено зміну бенефіціарного власника та фактично безоплатну передачу нерухомого майна **Компанії А** на користь **Компанії Б**, а грошові кошти, які призначались як оплата за нерухомість, повернуто їх початковому власнику – **Компанії В**.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтями 190, 205 та 356 КК України.

Приклад 6.6.2

Правоохоронним органом здійснюється розслідування щодо встановлення факту підроблення реєстраційних документів підприємства з метою заволодіння нерухомим майном.

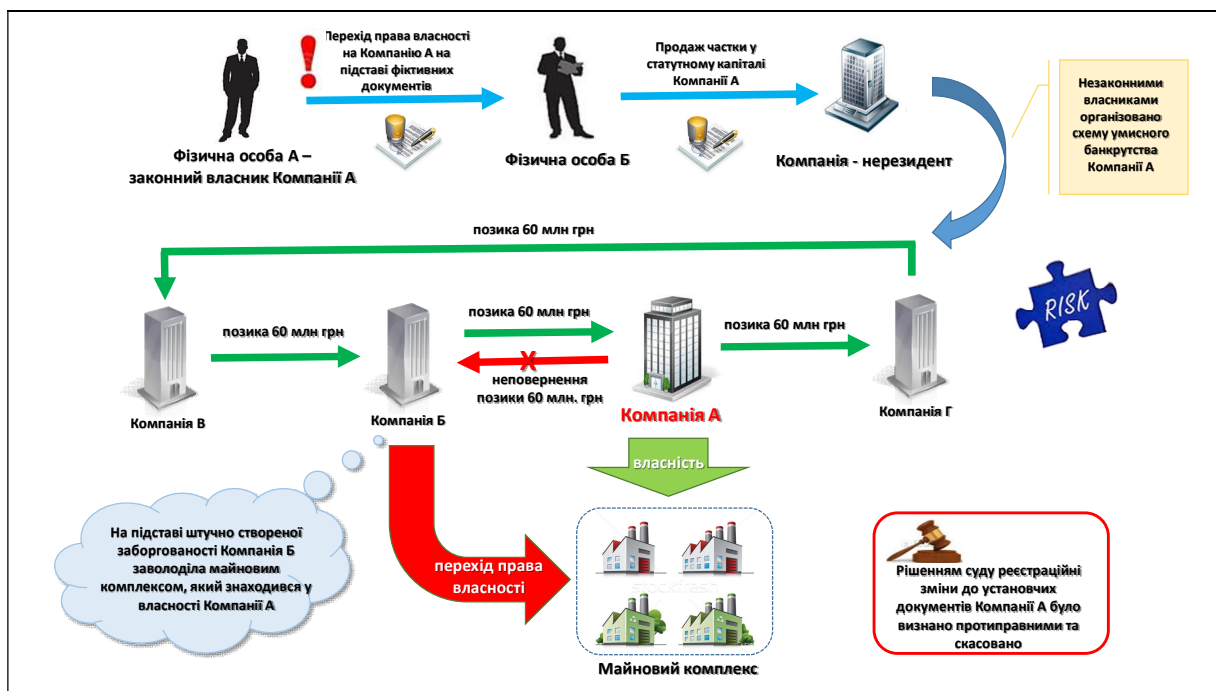
На підставі сфальсифікованих документів корпоративні права на **Компанію А** від законного власника – **Фізичної особи А** було переведено на **Фізичну особу Б** та наступного дня продано **Компанії-нерезиденту**. При цьому **Фізична особа Б** за грошову винагороду надала свої анкетні дані для перереєстрації **Компанії А** на своє ім'я та подальшої зміни засновників і керівників цього підприємства.

Після цього незаконними власниками з використанням підконтрольних підприємств було організовано схему умисного доведення **Компанії А** до банкрутства з метою заволодіння належним йому майновим комплексом. На підставі фіктивного договору **Компанія Б** надала **Компанії А** позику в розмірі **60,0 млн грн**, яку не планувалось повертати. В подальшому кошти через **Компанії Г** та **В** було перераховано на користь **Компанії Б**. Разом з цим, у зв'язку з неповерненням позики, у **Компанії А** виник борг перед **Компанією Б**, на підставі чого остання захопила контроль за майновим комплексом **Компанії А**.

Рішенням суду реєстраційні зміни до установчих документів **Компанії А** було визнано протиправними та скасовано.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтями 190, 357, 358, 364 та 365 КК України.

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

6.7. Підробка документів для заволодіння бенефіціарною власністю

Приклад 6.7.1

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за фактами виведення активів (майна) банківської установи, яка знаходиться в стадії ліквідації.

Так встановлено, що у власності **Банку А**, який перебував в процесі ліквідації, знаходилось нежитлове приміщення вартістю близько **15 млн гривень**.

Відповідно до договору іпотеки зазначене приміщення було передано **Банком А** в іпотеку Національному банку України.

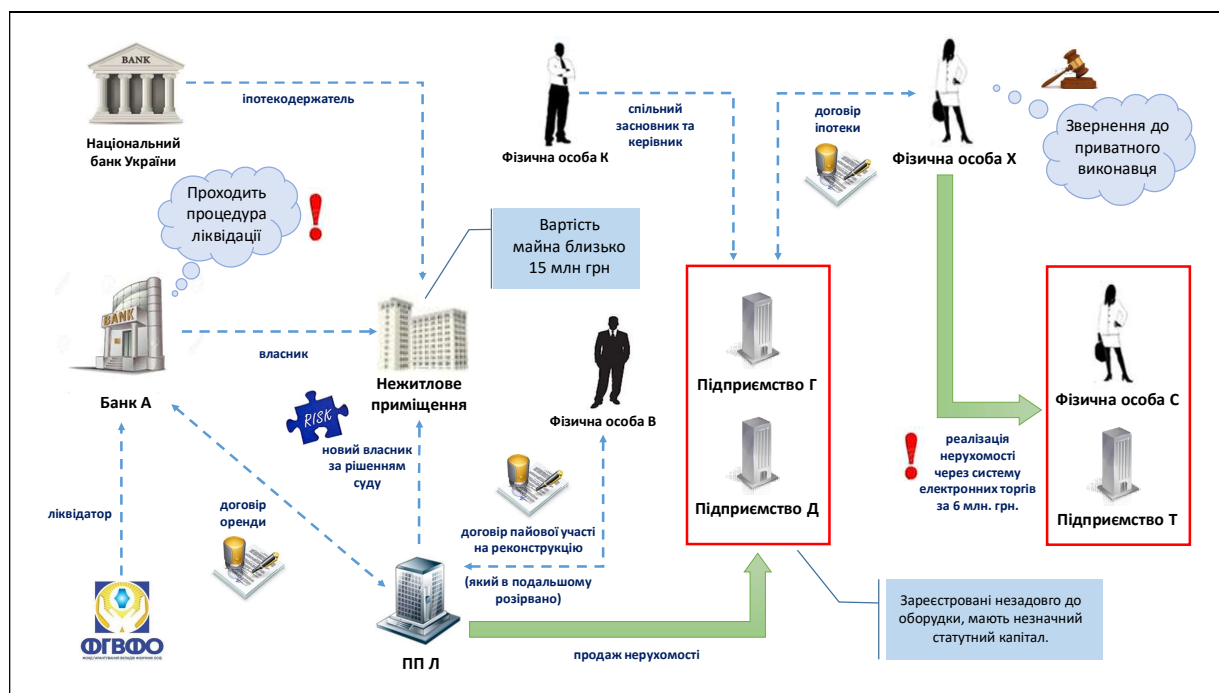
Надалі, **Банком А** нежитлове приміщення передане в оренду **Підприємству Л**, яким, у свою чергу, без відома власника нерухомого майна та іпотекодержателя укладено договір пайової участі з **Фізичною особою В**. Предметом договору є реконструкція приміщень з подальшою передачею часток об'єкту реконструкції у власність цих сторін.

Згодом, відбувається розірвання договору пайової участі та, на підставі рішення суду, **Підприємство Л** визнається власником вказаного приміщення. **Підприємство Л** здійснює перереєстрацію приміщення на два окремих та відчужує їх на користь **Підприємств Г** та **Д**. Вказані підприємства, зареєстровані менш ніж за півроку до здійснення оборудки однією особою (**Фізичною особою К**) та мають незначний статутний капітал.

В день придбання нерухомості **Підприємства Г** та **Д** укладають договори іпотеки з **Фізичною особою Х**. Через два місяці за зверненням **Фізичної особи Х** зазначена нерухомість реалізується в рамках виконавчого провадження через систему електронних торгів за **6 млн грн** на користь **Фізичної особи С** та **Підприємства Т**.

Таким чином, внаслідок вказаних злочинних дій державі в особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ліквідатор **Банку А**) та Національному банку України (іпотекодержатель) заподіяно матеріальну шкоду в особливо великому розмірі.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтями 358 та 364 КК України.

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

6.8. Внесення неправдивих відомостей до ЄДР щодо бенефіціарної власності

Приклад 6.8.1

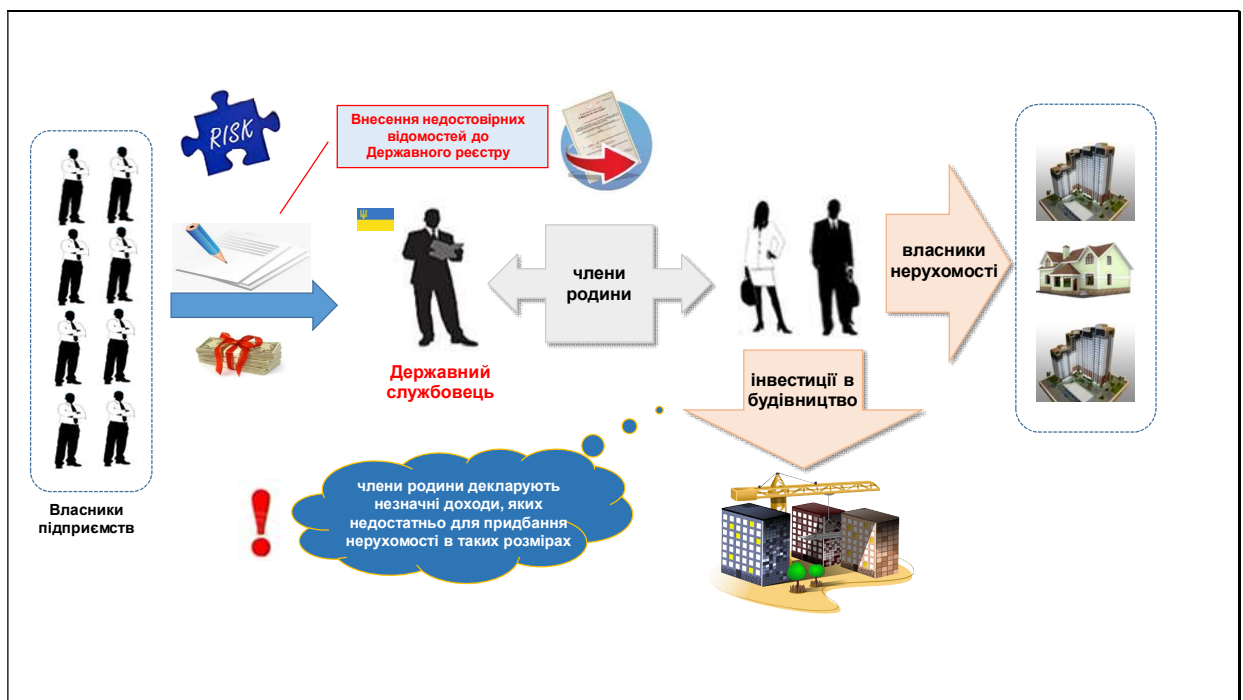
За результатами проведеного розслідування правоохоронним органом виявлено схему легалізації незаконно отриманих доходів **державним службовцем**, який має доступ до ЄДР.

Правоохоронним органом повідомлено про факт отримання неправомірної вигоди фізичною особою, яка є **державним службовцем**, за внесення неправдивих відомостей до ЄДР.

В результаті аналізу фінансових операцій та аналізу відомостей з реєстру речових прав на нерухоме майно було встановлено наступне. З моменту, коли зазначена особа обійняла посаду **державного службовця**, члени родини цієї особи стали власниками декількох квартир в новобудовах Києва та Київської області, маючи при цьому незначні задекларовані доходи. Крім того, упродовж 2017-2018 років ними було додатково інвестовано в будівництво квартир ще близько **6 млн гривень**.

Державним службовцем отримана неправомірна вигода за внесення неправдивих відомостей до ЄДР та легалізована через придбання членами родини нерухомості та здійснення інвестицій в будівництво.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтею 368 КК України.

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

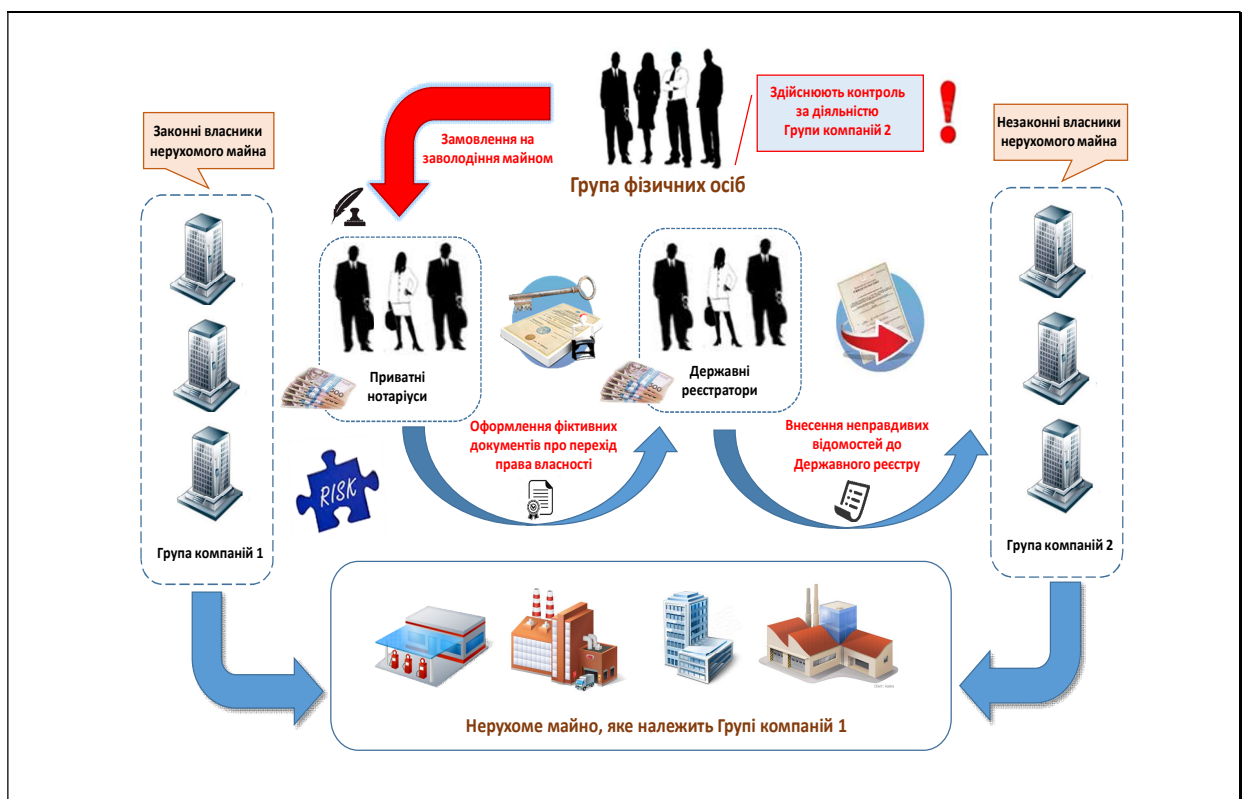
Приклад 6.8.2

Правоохоронним органом здійснюється розслідування щодо організації злочинної групи за участю приватних нотаріусів та державних реєстраторів з метою заволодіння чужим майном на підставі підроблених документів.

В ході досудового розслідування встановлено, що **Групою фізичних осіб** залучено до протиправної діяльності **приватних нотаріусів та державних реєстраторів**, які мають доступ до ЄДР і Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та які за грошову винагороду виконували замовлення на фальсифікацію документів та відомостей.

Встановлено, що на підставі сфальсифікованих документів **Група компаній 2**, діяльність якої контролюється **Групою фізичних осіб**, на підставі незаконних реєстраційних дій з боку **приватних нотаріусів та державних реєстраторів** заволоділа нерухомим майном, яке належить **Групі компаній 1**, з метою отримання незаконного прибутку та подальшої легалізації злочинних доходів.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтями 190 та 191 КК України.

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

6.9. Незаконне набуття бенефіціарної власності через придбання корпоративних прав

Приклад 6.9.1

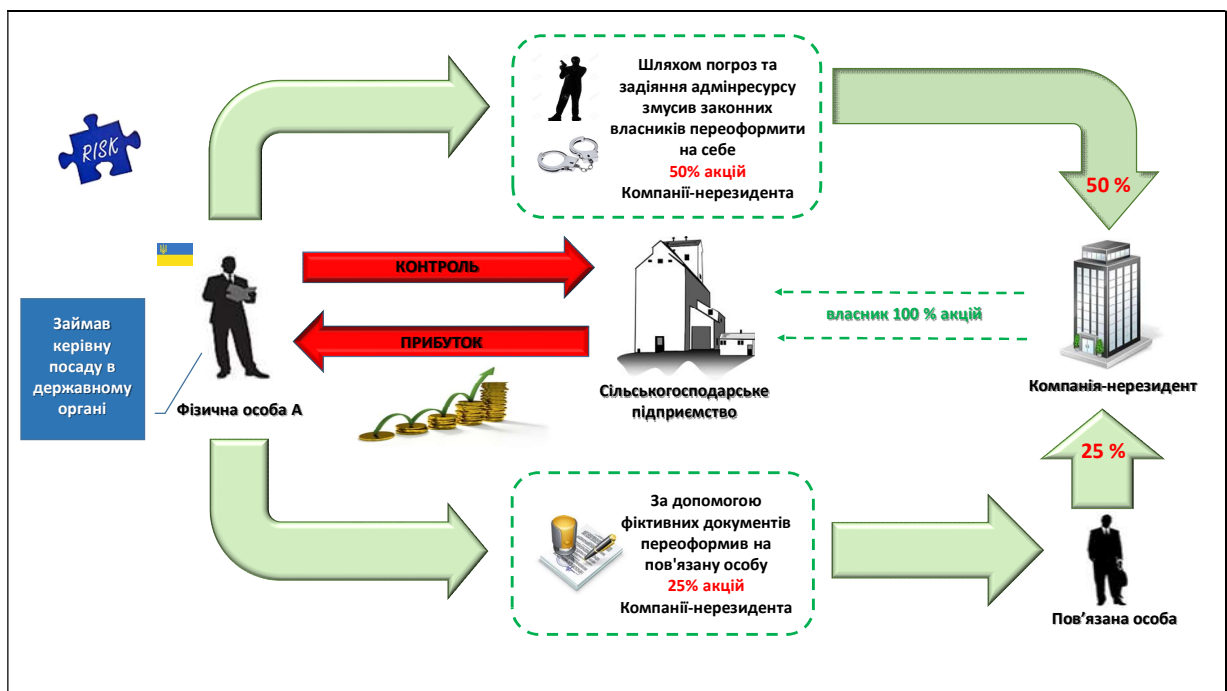
Правоохоронним органом здійснюється розслідування стосовно організації схеми незаконного набуття корпоративних прав **Фізичною особою А**, яка займала керівну посаду в державному органі.

В ході досудового розслідування встановлено, що **Фізична особа А**, використовуючи своє службове становище, незаконно заволоділа акціями **компанії-нерезидента**, яка у свою чергу є власником прибуткового сільськогосподарського підприємства, що працює на території України.

Для отримання корпоративних прав підприємства **Фізична особа А** шляхом погроз і залучення адмінресурсу примусила законних власників переоформити на нього частину акцій **компанії-нерезидента**. Крім того, за допомогою фіктивних документів законні власники були виключені з іноземного реєстру та інша частина акцій була переоформлена на **пов'язану Фізичну особу**.

Таким чином, внаслідок шахрайських дій **Фізична особа А** отримала контроль над прибутковим підприємством та можливість одноосібно керувати його фінансово-господарською діяльністю.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтями 189, 190, 205, 206, 209 та 358 КК України

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

Приклад 6.9.2

Правоохоронними органами здійснюється розслідування щодо неправомірних дій, спрямованих на умисне зменшення істотної частки в статутному капіталі підприємства шляхом проведення фіктивних зборів акціонерів.

Встановлено, що **Компанією Д** було прийнято рішення про проведення позачергових зборів акціонерів з метою розгляду питання щодо збільшення розміру статутного капіталу. Власником **Компанії А**, яка володіє 40% акцій **Компанії Д**, є територіальна громада міста, контроль за іншими двома співвласниками **Компанії Д** – **Компаніями Б та В**, які сукупно володіють 60% акцій, здійснює **Фізична особа – нерезидент**.

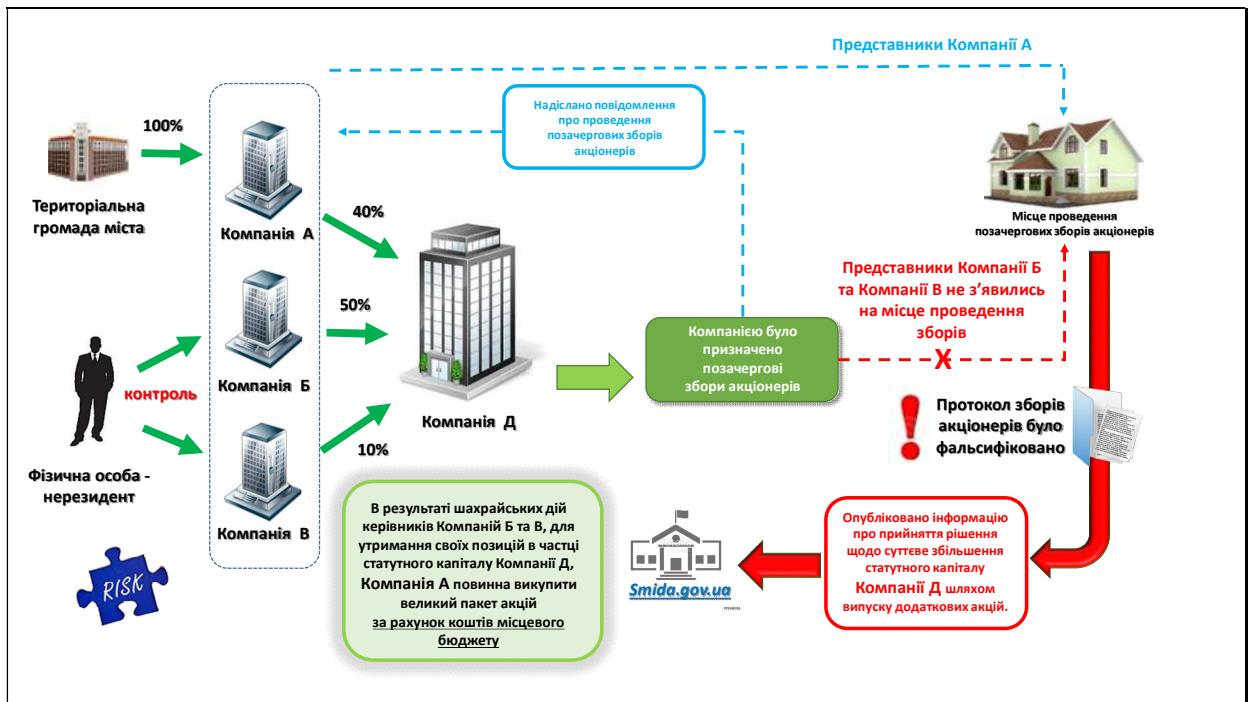
В день проведення позачергових зборів акціонерів представники **Компанії А** прибули за зазначеною адресою, проте представники **Компаній Б та В** не з'явилися, що було зафіксовано представниками Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Однак, наступного дня на офіційному сайті **smida.gov.ua** було опубліковано інформацію, що за результатами проведених позачергових зборів акціонерів **Компанії Д** прийнято рішення щодо суттєвого збільшення статутного капіталу шляхом розміщення додаткових акцій.

Внаслідок проведення фіктивних позачергових зборів акціонерів та фальсифікації документів, для утримання своїх позицій в частці статутного капіталу **Компанії Д**, **Компанія А** повинна викупити великий пакет акцій.

Враховуючи, що засновником **Компанії А** є територіальна громада міста, викуп акцій повинен здійснитись з використанням коштів місцевого бюджету. В інакшому випадку частка **Компанії А** складе менше ніж 1%, що дозволить **Фізичній особі – нерезиденту** здійснювати повний контроль за діяльністю **Компанії Д** та одноосібно отримувати прибуток.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтями 191 та 366 КК України.

6.10. Використання підприємств з непрозорою структурою власності для незаконного заволодіння об'єктами нерухомості державної форми власності

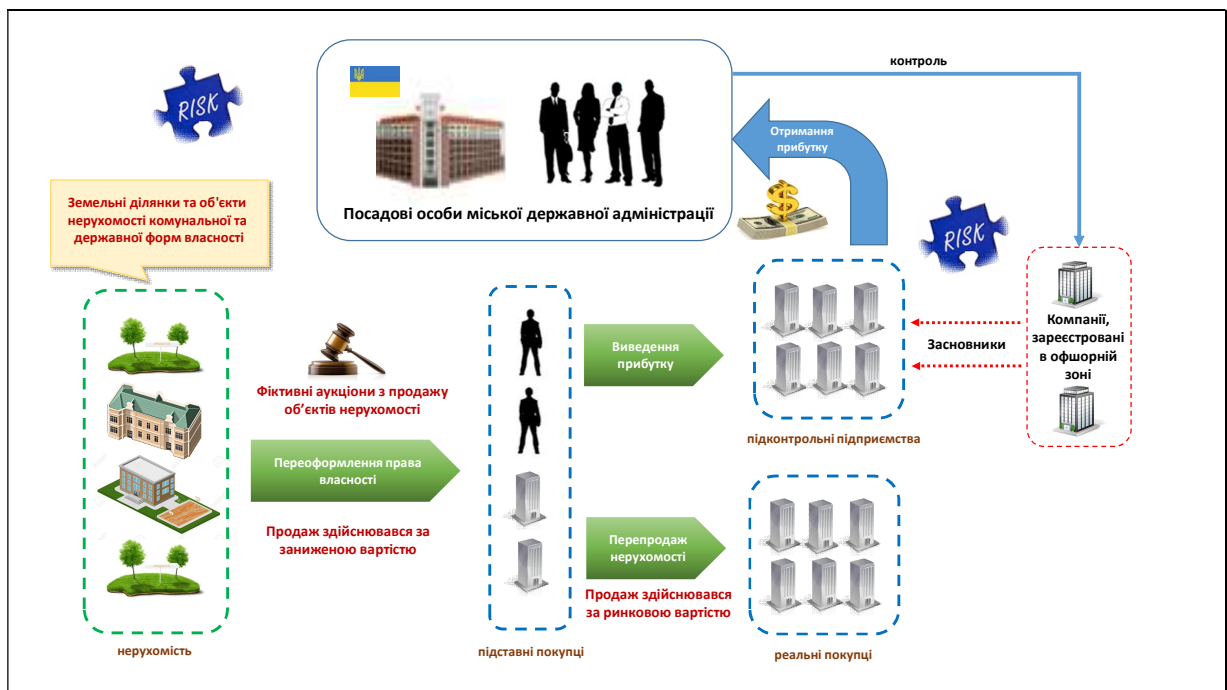
Приклад 6.10.1

Правоохоронним органом здійснюється розслідування щодо організації схеми незаконного заволодіння об'єктами комунальної та державної власності з подальшою легалізацією через підприємства з непрозорою структурою власності.

В ході досудового розслідування встановлено, що **Посадовими особами** міської державної адміністрації на підставі фіктивних аукціонів здійснено передачу земельних ділянок та об'єктів нерухомості комунальної та державної форми власності за заниженими цінами **підставним фізичним та юридичним особам**.

Надалі зазначені об'єкти нерухомості було перепродано підставними покупцями за ринковою вартістю реальним покупцям, а прибуток у вигляді різниці між ціною придбання та ціною продажу виведено на підприємства, підконтрольні **Посадовим особам**. Засновниками зазначених підприємств є компанії-нерезиденти, зареєстровані в офшорних юрисдикціях, які не розкривають інформацію про реальних бенефіціарних власників.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтями 190, 358 та 364 КК України.

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

6.11. Приховування бенефіціарної власності через зміну реальних бенефіціарних власників

Приклад 6.11.1

Держфінмоніторингом за результатами проведеного розслідування виявлено схему зміни номінальних утримувачів корпоративних прав як інструмент уникнення відповідальності за невиконання фінансових зобов'язань юридичної особи, організацію штучного банкрутства та приховування бенефіціарної власності.

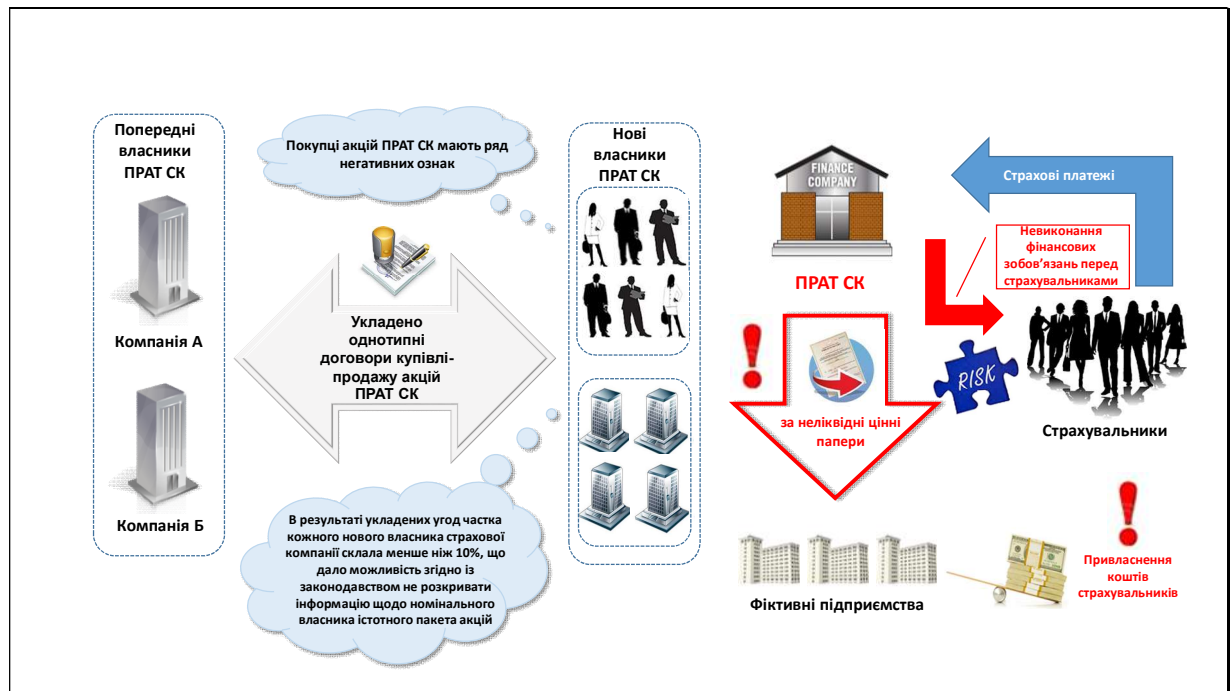
Встановлено, що протягом двох днів **Компаніями А та Б**, які є власниками 92% акцій страхової компанії **ПРАТ СК**, було укладено з 6-ма фізичними та 4-ма юридичними особами низку типових договорів купівлі-продажу акцій останньої. При цьому, продаж акцій здійснювався за ціною, значно меншою за ринкову вартість акцій. В результаті укладених угод частка кожного нового власника страхової компанії склала менше ніж 10%, що дало можливість згідно з законодавством не розкривати інформацію щодо власника істотного пакета акцій.

Покупці акцій **ПРАТ СК** мали ряд негативних ознак: юридичні особи зареєстровані в один і той же день лише за 10 днів до дати купівлі акцій та мають спільну адресу, одноосібний посадово-засновницький склад, фізичні особи не мають офіційно задекларованих доходів, кошти для придбання акцій внесено готівкою як поповнення власних рахунків та внесків до статутного капіталу юридичних осіб.

За інформацією, отриманою від правоохоронних та державних органів, встановлено, що надалі службові особи компанії **ПРАТ СК** уклали договори купівлі-продажу неліквідних цінних паперів з підприємствами з ознаками фіктивності та на підставі них вивели з компанії значну суму коштів.

Таким чином, приховування справжніх бенефіціарних власників через переведення акцій компанії **ПРАТ СК** на підставних фізичних та юридичних осіб здійснено з метою уникнення відповідальності за невиконання фінансових зобов'язань внаслідок штучного банкрутства та привласнення коштів страхувальників, сплачених компанії як страхові платежі.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтею 191 КК України.

6.12. Формування статутних капіталів банківських установ та придбання корпоративних прав як інструмент набуття незаконної бенефіціарної власності

Приклад 6.12.1

Правоохоронним органом здійснюється розслідування щодо організації формування статутних капіталів банківських установ за рахунок коштів вкладників банку.

В ході досудового розслідування встановлено, що **Банківською установою А** були профінансовані **пов'язані підприємства** шляхом купівлі у них «сміттєвих» цінних паперів за завищеною ціною. При цьому зазначені операції проведено без перевірки ліквідності та ринкової вартості зазначених паперів.

Надалі отримані ними грошові кошти по ланцюгу було перераховано за межі України та через ряд пов'язаних компаній – нерезидентів зараховано на рахунки **Компанії-нерезидента А**, яка є засновником **Банківської установи А**.

Отримані кошти **Компанією-нерезидентом А** перераховано в Україну на власні рахунки як інвестиції та надалі використано для збільшення статутного капіталу **Банківської установи А** та придбання корпоративних прав **Банківської установи Б**.

Таким чином, формування статутних капіталів двох банківських установ відбулось не шляхом використання власних коштів засновника, а з використанням коштів вкладників.

Крім того, в подальшому шляхом фальсифікації звітності та приховування неплатоспроможності з боку власників та керівництва банківські установи було доведено до банкрутства.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтями 191, 219, 220, 364 та 366 КК України.

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

6.13. Фальсифікована бенефіціарна власність

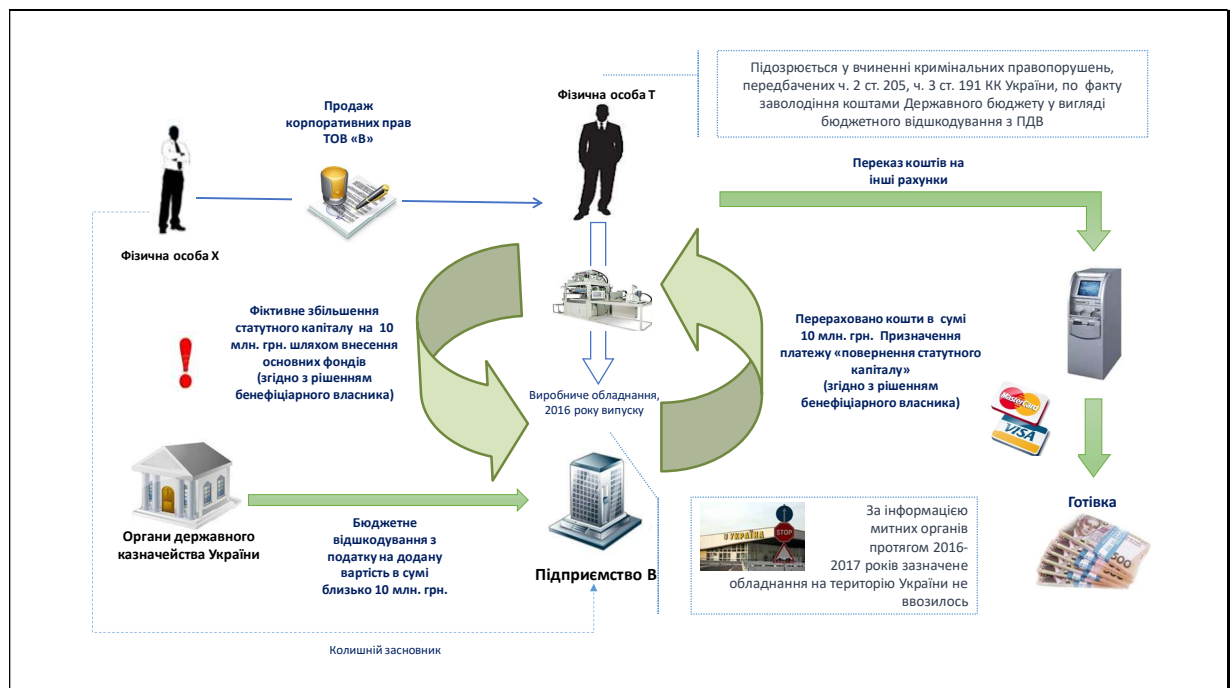
Приклад 6.13.1

Правоохоронним органом здійснюється розслідування по факту заволодіння коштами Державного бюджету шляхом незаконного отримання бюджетного відшкодування податку на додану вартість.

Держфінмоніторингом за результатами проведеного розслідування встановлено, що **Фізичною особою Т** придбано **Підприємство В** у колишнього власника. Згодом, **Фізичною особою Т** прийнято рішення про збільшення статутного капіталу **Підприємства В** на суму близько **10 млн грн**, шляхом внесення до статутного капіталу товариства виробничого обладнання. При цьому, за інформацією митних органів зазначене обладнання протягом 2016-2017 років на територію України не ввозилось. Крім того, враховуючи розмір офіційно задекларованих **Фізичною особою Т** доходів, виникають сумніви щодо наявності в нього такого високовартісного обладнання.

Через незначний проміжок часу **Товариством В** отримано бюджетне відшкодування з податку на додану вартість в сумі близько **10 млн гривень**. Надалі зазначені кошти перераховано на рахунок **Фізичної особи Т** у якості повернення внеску до статутного капіталу, переведені ним на рахунок в іншому банку та в повному розмірі зняті готівкою.

Правоохоронним органом здійснюється розслідування за статтями 191 та 205 КК України.

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

6.14. Використання трастових та інших правових утворень

За даними, наведеними у спільному звіті FATF та Egmont Group за темою «Приховування бенефіціарної власності»¹¹, характеристики суб'єктів з непрозорою структурою власністю здебільшого розкриваються учасниками національної системи фінансового моніторингу, тоді як трасти та інші правові утворення, зазвичай, складніше ідентифікуються.

Трасти та інші правові утворення можуть бути використані для посилення анонімності шляхом впровадження додаткового рівня складності через відокремлення законного та бенефіціарного права власності на актив.

У довірчому управлінні право власності та контроль над активом відокремлено від права справедливого інтересу до активу.

Це означає, що різні особи можуть володіти, користуватися активами та керувати трастом, в залежності від застосовного законодавства про трасти та положень документа, що формує траст (наприклад, акт заснування довірчої власності).

У деяких країнах довірче право дозволяє засновнику та бенефіціару (а іноді навіть довірчому власнику) бути однією і тією ж особою.

Довірчі акти також варіюються і можуть містити положення, які впливають на те, де здійснюється кінцевий контроль над активами трасту, включаючи положення, згідно з якими засновник зберігає певні повноваження, такі як повноваження анулювати траст та повернути довірчі активи.

Інші вразливі ознаки включають спрямовані довірчі утворення, загальні чи спеціальні повноваження, призначені засновником, та кредити, що підлягають поверненню (установою або іншими особами) до трасту за відповідною вимогою.

Приклад 6.14.1 – Італія

Поліція Мілану провела превентивну конфіскацію коштів, які пов'язані з однією **родиною**, і які тримались на **Нормандських островах** на загальну вартість **1,3 млрд євро**. Активи приховувались через складну мережу трастів.

За декількома трастовими рахунками приховувались власники активів, які складались з державних боргових цінних паперів та готівки.

¹¹ Режим доступу: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/FATF-Egmont-Concealment-beneficial-ownership.pdf>

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

Слідство встановило, що з 1996 по 2006 роки, суб'єкти розміщували свої активи у **Голландських та Люксембурзьких компаніях**, за допомогою складних корпоративних операцій та пересиланням їх до різних трастів на Нормандських островах.

Згодом, кошти були легально повернені через звільнення від оподаткування у грудні 2009 року.

Слідство виявило бухгалтерів, які впродовж усього часу сприяли приховуванню коштів у трастах з метою полегшення відмивання та реінвестування.

Приклад 6.14.2 – Кайманові Острови

Фізична особа А заснувала відкличний траст в якості засновника, використовуючи місцевого постачальника послуг для юридичних осіб як трастовика.

Фізична особа А також взяла участь у створенні **компанії В** на Кайманових Островах, разом із місцевим постачальником послуг юридичним особам, чия адреса була вказана в якості юридичної для компанії.

Постачальнику послуг стало відомо про звинувачення, висунуті **Фізичній особі А**, та її залучення до афери з нафтовими та газовими контрактами, до якої також були залучені члени іноземних урядів.

Постачальник послуг прозвітував, що за два роки траст та компанія отримали декілька переказів коштів та майна з джерела, яке тепер видавалось підозрілим, що у свою чергу підвищило підозри й призвело до STR (повідомлення про підозрілі операції).

Аналіз рахунків трасту викрив вихідні потоки коштів до осіб, про яких згадувалось у багатьох ЗМІ як про учасників скандалу щодо отримання корупційних доходів.

Відповідаючи на запити, іноземні юрисдикції підтвердили, що **Фізична особа А** переслідується за відмивання коштів та у справах щодо корупції урядових чиновників.

Приклад 6.14.3

Правоохоронним органом здійснюється розслідування стосовно декларування недостовірної інформації особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

В ході досудового розслідування встановлено, що **Фізична особа А**, яка є державним службовцем, надала **Трастовій компанії** доручення на створення для неї, як вигодонабувача, компанії-нерезидента.

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

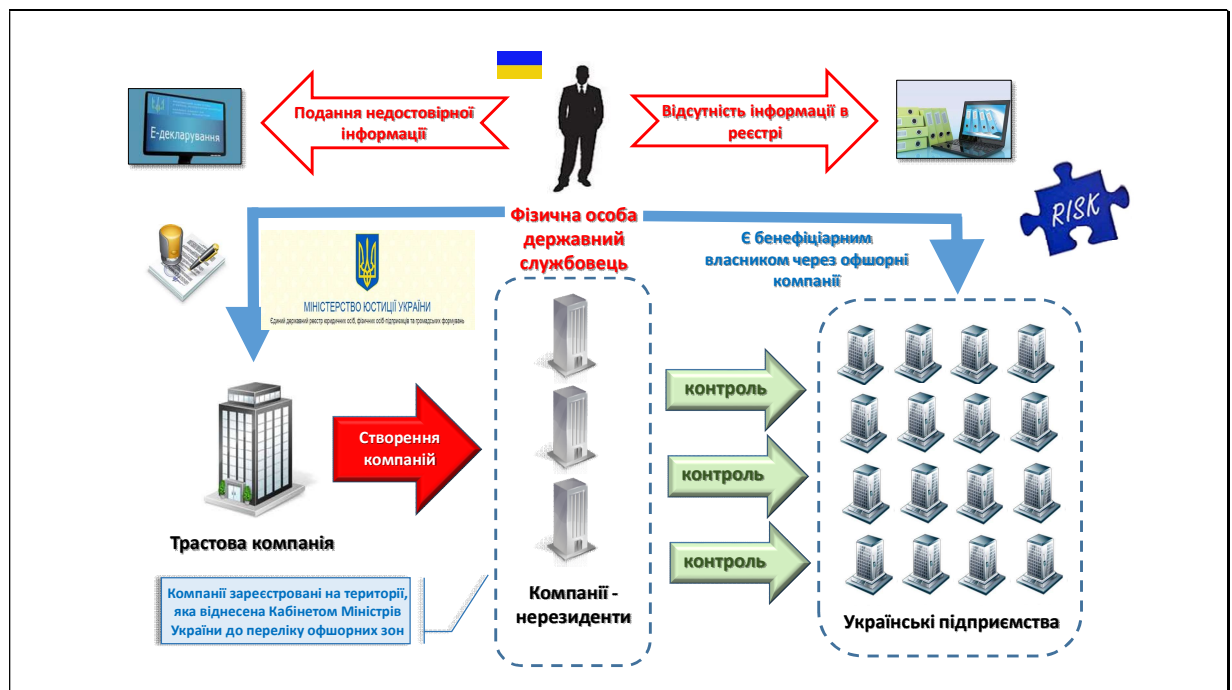
На підставі доручення Тростова компанія на території, яка віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон, зареєструвала установчий договір та статут компанії-нерезидента, бенефіціарним власником якої зазначено **Фізичну особу А**. Пізніше, за участю зазначеної компанії-нерезидента було створено ще декілька офшорних компаній.

В свою чергу, офшорними компаніями було придбано частки у статутних капіталах ряду українських товариств, які дозволяли здійснювати контроль за діяльністю цих підприємств.

Разом з цим, **Фізична особа А** при заповненні ним щорічної декларації як особи, уповноваженої на виконання функцій держави, не було зазначив, що є КБВ цих підприємств.

Крім того, всупереч законодавству відповідна інформація не була внесена до ЄДР.

Правоохоронним органом здійснюється досудове розслідування.

Типологічне дослідження на тему «Ризики використання суб'єктів з непрозорою структурою власності у схемах відмивання кримінальних доходів»

6.15. Механізми, які використовуються для приховування бенефіціарної власності

За результатами аналізу практики виявлення бенефіціарної власності встановлені наступні механізми:

- реєстрація/перереєстрація підприємств на підставних осіб (студентів, пенсіонерів, соціально вразливих верств населення, осіб, що зареєстровані на непідконтрольній Україні території) за грошову винагороду;
- номінальні акціонери та директори, які є пов'язаними особами, «фіктивні» фінансово-господарські операції;
- складна структура власності;
- трасти та інші правові утворення, що дозволяють розділити право власності та бенефіціарну власність активів;
- зміна реальних утримувачів корпоративних прав на номінальних;
- перерахування коштів за удаваними правочинами;
- фальсифікована діяльність (невиконання договірних умов щодо постачання товарів після перерахування коштів);
- підроблення реєстраційних документів;
- підроблення документів щодо права власності на активи;
- використання підставних та пов'язаних осіб, надавачів професійних послуг для приховування відносин між бенефіціарними власниками та активами;
- фальсифікація рішень зборів акціонерів та власників;
- формування статутного капіталу банківської установи з начебто власних коштів.

ВИСНОВОК

Визначення організаційно-правової форми юридичних осіб залежить від фінансово-господарської діяльності, яку планує здійснювати власник та обраного ним захисту власних і залучених активів.

Юридичні особи проводять законну діяльність та, разом з тим, можуть надавати незаконній діяльності видимість законної, сприяти приховуванню бенефіціарної власності та реальних вигодоодержувачів.

Під час проведення НОР визначено ризики, пов'язані з відсутністю перевірки бенефіціарних власників. Це вказує на існування прогалини у ЄДР щодо інформації про бенефіціарних власників певних юридичних осіб, створених для конкретних цілей. Крім того, це вказує на те, що відсутність перевірки реєстраційних даних в ЄДР робить українських юридичних осіб уразливими до використання «підставними особами».

Проблема зловживання юридичними особами широко поширена, та такі юридичні особи є ключовими для успішної роботи професійних мереж ВК, зокрема, так званих «конвертаційних центрів». Юридичні особи в Україні становлять значну загрозу щодо відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, і вразливість українських юридичних осіб має більш широке поширення, ніж недоліки, виявлені під час встановлення бенефіціарного власника.

За результатами даного дослідження при опитуванні респондентів – державного та приватного секторів – Держфінмоніторингом встановлено, що в Україні найбільш поширеною організаційно-правовою формою юридичної особи, що використовуються для ВК/ФТ є: товариство з обмеженою відповідальністю, приватне підприємство та громадська організація.

Надання послуг номінального власника не є діяльністю, що підлягає фінансовому моніторингу. Встановлено, що є підприємства, як правило, з надання юридичних і бухгалтерських послуг, що знаходяться в Україні або за її межами та пропонують керівництво і підтримку з реєстрації українських юридичних осіб. Як правило, ці послуги надаються з метою сприяння зовнішньому інвестуванню в Україну. Більш того, деякі з цих компаній пропонують послуги з подальшої поточної підтримки, такі як: надання місця реєстрації офісу, послуги номінальних учасників і номінальних директорів.

Необхідно зазначити, що законодавством України не передбачено створення правових утворень, разом з тим, законодавство не забороняє резидентам управління такими утвореннями в інших юрисдикціях. Проте на практиці це трапляється не часто.

У 2014 році в Україні було створено централізований реєстр юридичних осіб, який у 2015 році став загальнодоступним. Україна була

однією з перших країн у світі, яка почала публікувати інформацію про формальних власників та, за можливості, бенефіціарних власників усіх юридичних осіб, зареєстрованих у країні.

У реєстрі вказується лише заявлений бенефіціарний власник юридичної особи та немає вимог щодо перевірки інформації, яка зберігається в ЄДР. Така проблема є не тільки в Україні, а є загальносвітовою.

Водночас, наразі Україна намагається вирішити проблему, що стосується запровадження механізму верифікації даних про бенефіціарного власника з метою мінімізації ризиків ВК/ФТ.